

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAĞCILIK SEKTÖRÜ VE ÜZÜM
ÜRETİCİLERİNİN SORUNLARININ
ARAŞTIRILARAK ALINACAK TEDBİRLERİN
TESPİT EDİLMESİ MAKSADIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

8'inci Toplantı
8 Mart 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı İsmail Bilen'in, başta şehit ve gazi anneleri olmak üzere tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladığına ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı İsmail Bilen'in, Manisa İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili İsmail Kaya'nın sunumu münasebetiyle yapılan konuşmalarda Komisyonun amacına matuf eleştiri ve öneriler beklediğine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürü Muharrem Selçuk'un, sofralık üzümde yapılan ihracat denetimleri, biyolojik ve biyoteknik mücadele desteklemeleri ve yaptıkları diğer çalışmalar hakkında sunumu

2.- Manisa İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili İsmail Kaya'nın, ÇKS, İl Müdürlüğü olarak yapılanlar; sertifikalı bağ fidanı desteğinin kaldırılması, bağcılık sektörü ile üzüm üreticilerinin diğer sorunları ve çözüm önerileri hakkında sunumu

3.- Manisa Alaşehir İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili Tarık Memiş'in, ÇATAK ile biyolojik ve biyoteknik mücadele desteklemesi ve ilaçlamalar hakkında sunumu

**BAĞCILIK SEKTÖRÜ VE ÜZÜM ÜRETİCİLERİNİN SORUNLARININ ARAŞTIRILARAK
ALINACAK TEDBİRLERİN TESPİT EDİLMESİ MAKSADIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

8'inci Toplantı

8 Mart 2018 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Bağcılık Sektörü ve Üzüm Üreticilerinin Sorunlarının Araştırılarak Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 11.03'te açıldı.

Komisyon Başkanı İsmail Bilen, başta şehit ve gazi anneleri olmak üzere tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladığına,

Manisa İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili İsmail Kaya'nın sunumu münasebetiyle yapılan konuşmalarda Komisyonun amacına matuf eleştiri ve öneriler beklediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürü Muharrem Selçuk tarafından, sofralık üzümde yapılan ihracat denetimleri, biyolojik ve biyoteknik mücadele desteklemeleri ve yaptıkları diğer çalışmalar,

Manisa İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili İsmail Kaya tarafından, ÇKS, İl Müdürlüğü olarak yapılanlar, sertifikalı bağ fidanı desteğinin kaldırılması, bağcılık sektörü ile üzüm üreticilerinin diğer sorunları ve çözüm önerileri,

Manisa Alaşehir İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü Tarık Memiş tarafından, ÇATAK ile biyolojik ve biyoteknik mücadele desteklemesi ve ilaçlamalar,

Hakkında birer sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 13.40'ta toplantıya son verildi.

8 Mart 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.03

BAŞKAN: İsmail BİLEN (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Necip KALKAN (İzmir)

SÖZCÜ: İbrahim Halil FIRAT (Adıyaman)

KÂTİP: Ali AYDINLIOĞLU (Balıkesir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, bakanlıklarımızın ilgili bürokratları, değerli basın mensupları; toplantı yeter sayımız vardır, toplantımızı açıyorum.

Hepinize hayırlı günler diliyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı İsmail Bilen'in, başta şehit ve gazi anneleri olmak üzere tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladığına ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Bugün Dünya Kadınlar Günü. Aynı zamanda, Komisyonumuzda hanımefendileri görüyorum. Başta şehit ve gazi annelerimiz olmak üzere, tüm kadınlarımızın Kadınlar Günü'nü kutluyorum hepiniz adına. Kendilerine sağlık, sıhhat, afiyet diliyorum, hayatlarında da başarılar diliyorum.

Bugün gündemimizde iki tane dinleyeceğimiz kurum var; bir tanesi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Kontrol Genel Müdürlüğü, bir tanesi de Manisa İl Tarım Müdürlüğümüz ve üzümün de en çok, en yoğun olduğu ilçelerimizden Alaşehir İlçe Tarım Müdürlüğümüz.

Bakanlık yetkililerimizden başlıyoruz.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı adına Kontrol Genel Müdürü Muharrem Selçuk Bey Komisyonumuza bilgi verecekler.

Buyurun.

III.- SUNUMLAR

1.- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürü Muharrem Selçuk'un, sofralık üzümden yapılan ihracat denetimleri, biyolojik ve biyoteknik mücadele desteklemeleri ve yaptıkları diğer çalışmalar hakkında sunumu

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; konuşmama başlamadan önce zatalinizi ve Komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bu Komisyona katılıp bilgi arz etmem hususundaki konu bana bir önceki gün iletilmişti. Doğrusu, formatı çok net bilmediğim için bir sunum hazırlamadım ben buraya. Yani bir formatla konuya nasıl girileceğini bilmediğimden ya da arkadaşlarımıza sormadım, orada benim bir eksikliğim olabilir. Fakat ben şimdi Manisa İl Müdürlüğümüzün hazırladığı sunuya baktım böyle bir kabataslak, aslında bir kısım konular duplikasyon olacak gibi. Arkadaşlarımız da çok detaylı bir sunum hazırlamışlar, Bakanlık çerçevesindeki işlemlerden de burada bahsetmişler, bunlar da arz edilecek.

Bizim Genel Müdürlüğümüz, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, bütün ürünlerde olduğu gibi sofralık üzümde de ihracat denetimlerini gerçekleştiriyor. Yani üzümün ihraç edileceği ülkenin sağlık şartlarına, bitki sağlığı şartlarına uygunluk denetimini bizim Genel Müdürlüğümüz gerçekleştiriyor. Bu sağlık şartlarının yerine getirilmiş olması hâlinde, o ülkeye hitaben bir bitki sağlık sertifikası düzenleyerek bu bitki sağlık sertifikasıyla ürünün ihracatına müsaade ediyoruz. Bunu taşıra teşkilatımız marifetiyle yapıyoruz yani biz merkezden bir koordinasyon görevi görüyoruz. Aslında bu işlemi yapan arkadaşlarımız çoğunlukla Alaşehir İlçe Tarım Müdürlüğünde çalışan, bizim de “inspektör” dediğimiz orada istihdam edilen insanlar.

Biliyorsunuz, Türkiye önemli bir ülke sofralık üzümde. İhracatımızda da bizim önemli noktalarımız var. Yani 2014’te -bu rakamlar biraz yuvarlanmış rakamlar olabilir- 256 bin ton ihracat yapıldı; 2015’te 175 bin ton, burada dondan dolayı bir rekolte düşüklüğü de vardı; 2016’da 172 bin ton, Rusya’nın bir kısıtlaması vardı o dönemde, belki orada ondan dolayı bir azalma var; 2017 yılında da 277 bin ton ihracat yapıldığı TÜİK rakamlarından anlaşıyor.

Sultanîye çeşidindeki üzümde, ağustos ayı başında hasada başlanıyor ama hasat geciktirme dâhil, depolardaki ürünlerin de ihracatı -zatalinizin de bildiği gibi- ocak ayına kadar devam ediyor. Bunun bir kısmının hasadının geciktirilmesiyle ilgili, üzerinin su geçirmez bir malzemeyle kaplanması söz konusu. İşte tam bu dönemde bizim arkadaşlarımızın yaptığı faaliyetler devreye giriyor. Yani üzüm bozulmasın diye, zarar görmesin diye ilaçlanması durumunda zaman zaman ilaç kalıntısıyla karşı karşıya kalabiliyoruz.

Avrupa Birliği bizim ihracat yaptığımız ülke grubu, bir de Rusya Federasyonu. Biz, 2014 yılından bu yana Rusya Federasyonu’na ihraç ettiğimiz ürünlerle ilgili kalıntı bulunduğu gerekçesiyle bir bildirim almadık. Yani Rusya Federasyonu’na ihraç edilmiş ürünlerde ilaç kalıntısı bulunduğu gerekçesiyle 2014 yılından bugüne bir bildirim almış değiliz. Ancak Rusya’yla ilgili de bir karantina organizması problemimiz var. “Trips” dediğimiz -hocalarımız bilirler- 1 milimetre ebatlarında bir böceğin üründe bulunması durumunda Rusya Federasyonu buna ilişkin olarak bildirim yapıyor. 2015 yılında 2 tane bildirim almışız Rusya Federasyonu’ndan, 2016 yılında bildirim alınmamış çünkü orada ihracat yoktu, o sene giden ürünümüz yoktu, 2017 yılında da 5 tane bildirim almışız. Bu bildirimler şu; Rusya Federasyonu’nun resmî otoritesi bize bir yazılı metin gönderiyor, diyor ki: “Falanca firmanın gönderdiği şu üründe trips tespit edilmiştir. Bitki sağlığına zarar verebilecek bir organizmadır. Buna hassasiyet gösterilmesini istiyoruz.” diye bize bildirimde bulunuyorlar.

Ayrıca Avrupa Birliğinden de daha çok kalıntıyla ilgili bildirim gelir. Yani Avrupa Birliğinden bize bugüne kadar tripsten dolayı hiçbir bildirim gelmedi. Kalıntıyla ilgili de Avrupa Birliğinden gelen bildirim sayısı; 2013’te 1 tane bildirim gelmiş, 2014’te bildirim yok, 2015’te 2 bildirim var, 2016’da yok, 2017’de 1 bildirim var. Burada da ilaç kalıntısı kaldığına dair bildirimlerdir bunlar.

Şimdi, sahada arkadaşlarımız denetim yapıyorken -ihraç edilecek ürünleri öncekinde bahsettim- bitki sağlık sertifikası vermeden önceki denetimler bitki sağlığına yönelik yani zararlı organizma var mı, yok mu, çürümüş mal var mı, yok mu; ona bakarlar. Ama genelde kalıntı analizi yapmıyoruz. Buna rağmen Avrupa’dan aldığımız bir tane bildirim var 2017 yılında. Ama biz Türkiye’deki insanlarımızın da üzüm yediğini biliyoruz. Yani biz üzümün büyük bir çoğunluğunu içeride tüketiyoruz. Bunun için biz kalıntıyla bir mücadele programı yürütüyoruz. Yani biz üretilen ürünlerin insan sağlığını tehlikeye sokacak ya da tehlikeli şekilde ilaç kalıntısından arı olmasına yönelik faaliyetler yürütüyoruz. Bu faaliyetlerimizin başında biz biyolojik ve biyoteknik mücadeleyi destekliyoruz. Yani destekleme kapsamındadır. İnsanlar eğer kendi bağında ilaç kullanmaksızın bir mücadele yapmak istiyorlarsa buna biz devlet olarak destek veriyoruz. Bunu önemsiyoruz ve önceliyoruz.

Ayrıca, bizim Entegre Kontrol Ürün Yönetimi diye bir projemiz var. Bu projemiz çerçevesinde, biz o üreticimize ait bağı bir danışmanlık hizmeti vererek sürekli kontrol ediyor, oradaki zararlı organizmalarla ilgili mücadeleyi yönlendiriyor, onun çevresindeki insanların da örnek alarak o bağdan, bu şekilde bir mücadele yapmasını sağlıyoruz. Sonunda da orada analizler yaparak yaptığımız için ne derece doğru olduğunu ya da vatandaşa anlatma yönünde bir çalışma yürütüyoruz.

Bizim ülkemizdeki sorunların başında bayilerden alınan ilaçların tavsiye dışı kullanılması konusu var. Yani insanların bağı ruhsatlı olmayan, tavsiyesi olmayan bir ilacı da bir başka ürünü için ilaç bayisinden alıp bunu üzüme kullanmaları mümkündür. Biz, bu sene başında yürürlüğe giren bir ya da yürütmeye çalıştığımız bir projeye şu an karekod sistemiyle bütün ilaçları izliyoruz. Yani her bayimiz sattığı ilacın kime satıldığını kaydını tutuyor. Karekodla ilgili, bildiğiniz gibi, beşeri ilaçlarda olduğu gibi, ilaç kime yazılmışsa ona veriliyor, yine bir reçete sistemimiz var. Bu reçete sistemiyle kalıntıyı önlemeye çalışıyoruz.

Yine, bizim yürürlüğe koyduğumuz, üzerinde durduğumuz bir üretici kayıt defterimiz var. Yani insanlara diyoruz ki: “Siz üzümünüzde ya da herhangi bir ürününüzde -32 tane ürün var buna tabi- hangi kimyasal kullanmışsanız, kullandığınız tarihi ve kullanma şeklinizi yazın, kimden aldığınızı da yazın. Kim size önerdiyse de yazın.” Kimin önerdiğini, kimden satın aldığını ve nasıl kullandığını buraya yazıyor. Bir diğeri, “Bunun hasat tarihini yazacaksınız, o deftere kayıtlar tutacaksınız.” diye üreticiye bir uygulamamız var. Bu yüzde 100’e çıkmamakla beraber epey bir şekilde oturdu. Özellikle Manisa yöresinde bu çok yaygın olarak oturdu. Burada da biz geriye doğru izleme yapmaya çalışıyoruz. Yani bir kalıntı konusu ortaya çıktığında bunu kimin önerdiğini, kim tarafından kullanıldığını, ne zaman hasat yapıldığını izlemeye çalışıyoruz. Bu şekilde düzeltici faaliyetleri yönlendirmeye çalışıyoruz.

Ayrıca, biz, sahada arkadaşlarımızla beraber çiftçilerimize yönelik entegre mücadele projelerimiz var; burada tarla okullar düzenleyerek çiftçileri belli gruplar hâlinde eğitim vermek suretiyle özellikle ilaçlamaya yönlendirmeye çalışıyoruz.

Bizim burada karşılaştığımız bir sorun Avrupa Birliğinde kümülatif MRL diye bir durum söz konusu şu an. Vatandaş diyor ki: “Kabul edilebilir limitlerin altında da olsa 5’ten fazla kimyasal kullanılmışsa eğer bu bizim için MRL aşmış anlamındadır.” Yani kümülatif MRL gündeme getiriliyor. Bu hem kuru üzümde de gündemimizde var ki kuru üzümde toksinler de var ayrıca. Bir diğeri: Bazı market zincirleri Avrupa Birliği resmî otoritesinin kabul ettiği MRL’den daha aşağı bir MRL koyuyor. “Bir aktif için Avrupa Birliği resmî otoritesi 0,05 MRL değerini koymuşsa benim için bu 3’tür, benim marketime gelmesi anlamında bunun 3 olarak sağlanması lazım.” diyor. Bu, 3’ü sağlamanız gerekiyor. Hâlbuki resmî otorite 5’i kabul ediyor. Bu durumda Türkiye’de yapacağımız işlerin başında –ki bazı ihracatçılarımız bunu yapıyorlar- sözleşmeli üretim gündeme geliyor. Yani bizim üzüm ihracatını yapan ya da bunun ticaretini yapan arkadaşlarımızın çiftçilerle hasat mevsimi öncesinde ya da üretim mevsimi öncesinde sözleşme yapıp sözleşmeye göre yönlendirilmeleri hâlinde bu konuda da mesafe alındığını görüyoruz. Bu durumda da üreticilerimizin de yönlendirilmeli olarak sözleşmeli tarıma yönlendiklerini biliyoruz.

Özellikle asma yaprağıyla ilgili, gene, başka bir sorun yaşıyoruz. Bizde ilaç ruhsatlandırılmasında veya ilaç kullanılmasında genellikle asma yaprağı için değil üzüm için konu gündeme geldiği için, asma yaprağı için MRL konusunda çalışmalar çok daha zayıf. Bazı firmalar ruhsat alırken şunu diyorlar, ilaç üzerine bir not düşüyorlar: “Yaprağı yenilecek asmalarda kullanılması uygun değildir.” Bu hukuki olarak bir sorun taşımadığı anlamına geliyor ancak Türkiye’de sadece yaprağı için bakımı

ya da yetiştiriciliği yapılan üzüm yok yani genelde biz hem bağın üzümünden istifade ediyoruz hem yaprağından istifade ediyoruz. Bu durumda da asma yaprağıyla ilgili kalıntı konusu üzümünden çok daha yüksek rakamlara ulaşabiliyor.

Biz şu an bu konuda çalışmalar yapıyoruz, bilimsel bir çalışma yapılması lazım. Yani üzümdeki MRL değeri asmayla eşitleme konusu yada maruziyetin tartışılması konusu burada gündemimizde var. Bu konu çalışarak belki asma yaprağı için MRL'leri değiştirme konusu gündemimize olmakla birlikte, eğer mümkünse -ki Tokat yöresinde böyle bağlarımızın olduğunu biliyoruz- sadece yaprağı için bağcılık yapmak yani üzümünden istifade etmeden sadece yaprağı için asma yetiştirmek de bu konuda önemli bir katkı sağlayacak. Özellikle kalıntı konusunun çözümüne katkı sağlayacaktır.

Bizim Genel Müdürlüğümüz daha çok mücadeleyi yönetmek ve sonrasında kalıntıyla ilgili takibi yapmak, ihracata gidecek ürünleri sertifikalandırmakla ilgili çalışmalar yapıyor. Ben kısaca bu konuyu zatinalinize ve Komisyonumuza arz etmeye çalıştım. Varsa arkadaşlarımızın soruları alırım, yoksa bu konuları yazılı olarak da arkadaşlarımıza iletirim efendim.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanrikulu, buyurun.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım. Sayın Genel Müdüre de teşekkür ediyorum.

Şimdi, Bakanlığımızın Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü sizin de dediğiniz gibi işin mücadele kısmıyla daha çok ilgileniyor. Benim üç ana grupta size bazı sorularım olacak. Bir tanesi: Şimdi üzüm bozulmasın diye ilaçlama yapılıyor, tamam. Ama burada bir kalıntı riski de oluştuğuna göre siz, Bakanlık, daha doğrusu Genel Müdürlük olarak burada devreye giriyorsunuz. Doğru mu? Burada bir şeyiniz var. Ama aynı zamanda da bu MRL değerlerin -Avrupa'daki firma bazında ve resmî- daha doğrusu standart değerlerden farklı oluşabileceğine, daha aşağıya çekildiğini söylediniz. Bu konuyla ilgili Bakanlığımızın Avrupa Birliği nezdinde bir çalışması oluyor mu, bu MRL değerleri eşitlemek adına? Bir öğrenmek istediğim bu.

Diğeri: Barkod ve reçete sistemiyle kime satıldığını ve buradan da kalıntıya ulaşılabilirdiğini söylediniz. Bu sistemi nasıl yapıyorsunuz? Bir de onu biraz daha açarsanız...

Son olarak da bu asma yaprağındaki kalıntı değerinde MRL değerler uluslararası standartta da mı farklılaşır? Onu da bir tekrar söylerseniz teşekkür ederim.

GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Sayın Başkan, Sayın Vekilimizin sorusuna ben cevap arz edeyim.

Bozulmasın diye bu, son dönemde üzeri kapatılanlarla beraber, aslında hastalık ve zararlardan etkilenmesin diye de ilaçlama yapılıyor. Bizim Genel Müdürlüğümüz bunun hem ruhsatlandırmasını yapıyor hem takibini yapıyor. Bozulmasın diye ilaçlama yapıldığında, özellikle son dönemde kurşuni küfe karşı ilaçlama yapıldığında ortamda bir hem rutubet var hem de üstü kapatıldığı için burada kalıntı olma ihtimali daha yüksek. Bundan da biz yine eğitimle işin üzerinde durmaya çalışıyoruz. Ayrıca bazı ihracatçılarımız ya da depolama işi yapanlar erken hasat edip depoda da muhafaza edebiliyorlar. Yani soğuk hava depolarında da ocak ayına kadar üzümün sevkıyatı yapılabilir.

Bizim burada yapabileceklerimizin bir tanesi eğitim çalışmaları, bir diğeri de bu karekodla izleme konusu. Karekod konusunu şu şekilde arz edeyim: Kasadan geçerken barkod okutuluyor, kime satıldığı belli. Şimdi, bizim Çiftçi Kayıt Sistemi diye bir sistemimiz var. Çiftçi Kayıt Sistemi'nde de çiftçi kayıtlı. Bunun hangi çiftçiye satıldığını –programlar- görüşerek bulabiliyorlar. Kayıtsız çiftçilerimiz var mı? Var çünkü ÇKS yüzde 100'e ulaşabilmiş değil, bazı intikal hususlarından dolayı kayıtsızlar

da var. Bu kayıtsızlarda da vatandaşın TC'sini alıyoruz, diyoruz ki: "Falanca kişiye bu ürün gitti." Bizim oradaki takip ettiğimiz şey, tavsiye dışı kullanım yani hem dozunun tavsiye dışı kullanımının önlenmesine çalışıyoruz hem de önerilmedik bir üründe kullanılmasını önlemeye çalışıyoruz, böyle bir faaliyetimiz var.

MRL'lerle ilgili olarak: "Kodeks Alimentarius" diye bir komisyon var. Biz de bu komisyonun bir üyesiyiz. Bu MRL'lar daha çok burada belirleniyor. Kodeks Alimentarius'un çalışmalarında biz MRL'leri bu konuda ülkemizin lehine olabilecek... Fakat bunlar sağlık sorunları yani yükseltmek de maruziyet de ilintili bir husustur yani ben bunu yükseltmek istiyorum ama maruz kaldığınız değer eğer sağlık riski oluşturuyorsa bunu yükseltmek söz konusu olmaz. Orada ilaçlamayı sağlamak gerekiyor ya da o seviyede tutmak gerekiyor.

Avrupa Birliği'nin aşağı çekilmesi konusu: Avrupa Birliği resmî otoritesinin böyle bir çalışması yok. Marketler pazarlamaya yönelik olarak bunu kullanıyorlar, diyor ki zincir marketler: "Benim marketimde kamu otoritesinin kabul ettiği MRL değerinin 1/3'üdür ya da 2/3'üdür." diye bir pazarlama argümanı kullanıyorlar. Türkiye'de, bildiğiniz gibi, "iyi tarım" dedikleri uygulamaya benzer, "Biz daha aşağıdaki MRL değerlerinden ürün alıyoruz ya da pazarlıyoruz." diye bir pazarlama var. Biz Avrupa Birliği resmî otoritesiyle, özellikle Avrupa Birliği Komisyonu'yla, EFSA'yla diyalog içerisinde çalışıyoruz.

Asma yaprağında bazı ülkeler... Yani Avrupa Birliğinde de yapraktaki MRL değeri ile üzümdeki MRL değerleri farklı. Bu farklılıklar var, Türkiye'de de var bu farklılıklar. Biz de bunun için yapraktaki kalıntının daha aşağı çekilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Şöyle bir görüş de var: Yani yapraktaki maruziyet ile üzümdeki maruziyet aynı olmaz. Yani bir insan otursa 100 gram, 200 gram, 300 gram üzüm yiyebilir ama 300 gram yaprak yiyemez; 10 tane sarma yese bunun içerisinde 15-20 gramlık bir yaprak vardır diye böyle bir çalışma da var. Bu, gündemimizde. Bunu da Komisyon'da istişare ediyoruz. Yani maruziyet üzerine gidildiğinde yapraktan gelecek maruziyet ile üzüm'den gelecek maruziyet birbirine eşit değil. burada yaprak biraz daha farklılaştırılabilir. Bu çalışmayı yürütüyoruz efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

NECİP KALKAN (İzmir) – Soru yoksa ben de bir soru sorayım.

BAŞKAN – Buyurun.

NECİP KALKAN (İzmir) – Sayın Genel Müdürüm, bundan üç dört toplantı evvel bitki uzmanı İbrahim Saraçoğlu'nu buraya çağırdık. Tanıyor musunuz, Profesör, bitkilerle ilgili bir uzman?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Evet.

NECİP KALKAN (İzmir) – Külliye'de muhtarların toplantısına gitmiş, önünde oturan bağcı muhtarlarla birkaç cümle konuşmuş. Konuştuğunu da söyledi, hayretle bize anlattı. 12 kez bu üzüm bağda ilaçlanıyormuş ama kendisi de dedi ki: "Bunun idealinin 2 kez olması lazım." 12 kez ilaçlanan bir üzüm'den sağlık açısından ne hayır gelir? Bunun kontrolü yapılıyor mu? Bu dedikleri doğru mu? Bunun ideali ne? Biraz bilgi aktarır mısınız rica etsem.

BAŞKAN – Şimdi, bir hususu şey yapayım. İsimler üzerinden gitmeyeceğiz. Kimin söylediği de bizi çok ilgilendirmiyor. Muhatabıyla ilgili... Çünkü burada yok. Soru şu şekilde: 12 kez ilaçlama doğru mudur, sayısı azaltılabilir mi veya kontrolü yapılabilir mi 12 kez yapılan ilaçlamadan dolayı? Bu doğru mudur?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Önce ben şunu arz edeyim Sayın Başkanım: Bu ilaç bedava değil yani birisi buna para verip bunu bağda kullanıyor. Yani 12 kez ilaçladıktan sonra 12 kez ilacın parasını üstüne koyduğunda bunu satabiliyor mu? Yani buna böyle de bir bakmak gerekiyor. 12 kez niye ilaçlansın? Şimdi, külleme hastalığımız var, mildiyö hastalığımız var, kurşuni küfümüz var, salkım güvesi var yani üzümde bizim majör olarak bildiğimiz hastalık, zararlılar konusunda bunlar var.

Şimdi, bunlara karşı yapılacak mücadelelerde de orada koruma süreleri belli. İkincisi, iklim şartları. Sürekli bir yağmur, iklim şartında sürekli bir değişiklik olmasa 12 kez ilaçlamanın gerekebileceğini düşünmüyorum. Şu olabilir mi? Yani bir vatandaş kendisi “Hiçbir hastalık görmüyorum.” diye haftada bir ilaçlama yapabilir mi? Çünkü baktığımızda, 12 kez ilaçlama aralığı da gündeme geliyor. Yani adam kışın bunu ilaçlamayacağına göre buna muhtemelen nisanda başlarsa ağustosta hasat geliyor. Yani bu süreçte haftada kaç defa ilaçlaması lazım ya da kaç hafta ilaçlaması lazım? Oradaki arkadaşlarımızın bu ifadelerinin çok da nesnel bir veriye dayanmadığını düşünüyorum. Bizim takibimizde bu şekilde bir şey yok. Biz yurt içerisinde de üzümü kontrol ediyoruz, yurt içinde de bakıyoruz buraya. MRL değeri aşım oranına baktığımızda yüzde 3 ya da yüzde 4’ü geçmiyor bu rakam. Onun için, bu 12 kez ilaçlanmış olmasının çok da doğru olmadığını düşünüyorum.

BAŞKAN – Yani bilinçli bir abartı var anladığımız kadarıyla. “Bilinçli bir üretici 12 kez ilaçlama yapmaz.” diyorsunuz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Yani yapmasın. Salkım güvesine biz zaten destek veriyoruz. Bizim tuzaklarımız da bunu koruyor yani ilaçlamaya gerek olmadan da bunun üstüne gidilebilir. Küllemeyi 2-3 tane ilaçlamayla kurtarabilir. Yani kurşuni küf ilaçlamasına bile -mildiyö yaptığı zaman mücadeleyi- son döneme bırakmıyorsa çok ciddi bir anlam ifade etmiyor. Belki burada, bizim, sahada çalışan arkadaşlarımız bu konuda benden daha vâkıf olabilirler konuya. Bir sıkıntı olduğunu düşünmüyorum.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Başkanım, bir de ilave bir soru daha sorayım da ikisine birden cevap versinler.

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – “Biyolojik ve biyoteknik mücadelede destekleme var.” dediniz, değil mi Sayın Genel Müdürlük?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Evet efendim.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – O konuyu da açar mısınız? Hani, üzüm üreticisine bu anlamda somut olarak nasıl bir yardım yapıyorsunuz bu safhada ve neler veriyorsunuz, kaç çeşit veriyorsunuz, bir de onu söyler misiniz?

BAŞKAN – Buyurun Mübeccel Hanım.

TARİŞ ÜZÜM BİRLİĞİ AR-GE MÜDÜRÜ DR. MÜBECCEL TOPUZOĞLU - Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Ben 7 Nisan 2017 tarihli European Food Safety Agency (EFSA) Journal’ının çıktısını getirdim yanımda. Bu rapor çok önemli çünkü 7 Nisan’da yayımlandı. 2015 yılında Avrupa Birliğindeki kalıntı durumuna ilişkin bir rapor bu. Raporun içerisinde, 2015 yılında 1.287 tane sofralık üzüm toplanmış örnek olarak. Bunun 750 tanesi Türkiye’den ve 158,3 çoklu ilaç miktarı, aktif madde sayısı raporlanmış. Şimdi, genelde üzümde bahsedilen konu, çoklu ilaçla ilgili yani bir kalıntı sorununuz diye bir şey yok üzümümüzde. Bu, Avrupa Birliği raporunda da kırmızı kalemle ve ilk başlangıçta “table grapes”te

Türkiye olarak geçiyor. Bizim aktif madde sayımızın fazlalığıyla ilgili sıkıntımız var. 110 tane ruhsatlı aktif madde sayımız var, 300'ü aşkın ruhsatlı ilacımız var bağda. Dolayısıyla bu aktif madde sayısının biyolojik preparatlarla da desteklenerek çevreye, doğaya ve insana zararlı olmayacak şekilde ve ihracatımıza sıkıntı getirmeyecek şekilde bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç var hem sofralık üzüm için hem kurutmalık üzüm için. İkisi için de en önemli konu, aktif madde sayısının fazla oluşu ve bu da raporlanmış burada, bütün dünyaya da yayımlanmış bir rapor. Dolayısıyla bu konu çok önemli diye düşünüyorum ben, ilave olarak söylemek istediğim.

Diğer konu, kalıntı konusu diye bir şey kesinlikle yok, bunu sarf etmeyelim. Çünkü üzümümüz dünyada, çok pazarda, hem sofralık hem kurutmalık olarak önemli bir değer taşıyor.

12 defa ilaçlama konusunda ise şunu söylemek istiyorum: 12 defa ilaçlama söz konusu değil. Mutlaka bir ilaçlama programı olmalı yani ne zaman neyi, ne şekilde ve ne miktarda atacağıyla alakalı. Bu konuda Bakanlığımızın, Manisa'mızın, İl Müdürlüğümüzün ve ilçe müdürlüklerimizin çok güzel çalışmaları var. Biyolojik preparatlarla bu aktif madde sayısını disipline etmek mümkündür.

Bir üçüncü konu daha var söylemek istediğim, yasaklanan aktif maddelerle alakalı. Avrupa Birliğinde, yasaklanan aktif maddeler bir sınıflandırmaya tabi tutuldu insan sağlığı açısından. Birinci grup "endokrin bozucu" olarak gruplandırıldı yine EFSA'nın sağlık grubunun yaptığı çalışma. Buradaki aktif maddeler bizim bağımızda çok kullanılan aktif maddeler ve sırasıyla limitleri sifıra çekiliyor. Mutlaka bu konuyla alakalı olarak acil eylem planı yapacak bir grubun oluşturulması gerekiyor yani bu yasaklamalarla ilgili olarak ülkemizin MRL'sini oluşturacak çalışmaların yapılması, Avrupa Birliğinde bununla ilgili olarak araştırma raporlarının sunulması gerekiyor. Pazar kaybetmemek açısından, bu acil eylem planını yapacak olan grubun oluşturulması gerekiyor.

Ben teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu'nun da bir sözü var, hepsine topluca cevap verin.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Çok teşekkür ediyorum.

Eleştiri değil de bir katkı yapmak istiyorum.

Şimdi, 12 kere ilaçlama bana da biraz abartılı geldi ama bazen yağmur yağar, bir kere daha ilaçlamak zorunda kalırsınız. Yani tarımın görülmeyen, kendine özgü birtakım unsurları olabilir. Ya da çok aşırı rüzgâr vardır, çiftçi gider biraz ilaçlar, işte onu sayar. 2 tane de kendisinden söylemiştir mutlaka, 10'dur o. Ama bir de bizim çiftçimiz bilinçlidir, özellikle böyle ihraç ürünlerinde en az son yirmi gün kalaya kadar ilaçlamayı keser çünkü artık ondan sonrası da zarar verir, ürünü teslim alacak yer de onun analizlerini yaptığı için. Yani bunu fazla dillendirmemek lazım, kendi ayağıma da da sıkımamam lazım, kendi ürünümüzü kendimizin kötülememesi lazım. Bu bir ihraç ürünü, çok değerli bir ürün dolayısıyla çiftçimiz dese de o yüzde 1 bile değildir. Dediğim gibi, ilacı atar, bir bakarsınız bir saat sonra birdenbire yağmur yağar. Dolayısıyla attığı o ilacın etkisini göstermeyeceğini düşünür, bir daha dener. O yüzden bu, ekstrem bir durumdur, çok fazla dikkate alınmaması lazım, çok da fazla konuşulmaması gerekir; bizim ürünümüzün değerini düşürür diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Gaytancıoğlu'nun hassasiyetine ben de aynen iştirak ediyorum. Biraz bilinçsiz, belki de afaki, bilimsel bir veriye dayalı olmayan bir cümle sarf edilmiş. Çok gündemde tutmanın da bir anlamı yok.

Sayın Genel Müdürüm, katkınız...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Bu biyolojik mücadele desteğiyle ilgili olarak biz bağda salkım güvesine biyolojik mücadele desteği veriyoruz. Dekara bu yıl zannediyorum 50 TL para veriyoruz. Orada harcanacak bedelin yani onun bedelinin de yüzde 80’ine yakın bir kısmını karşılıyor. Yani bu tamamen bedava verilse bence hiçbir sıkıntı olmaz, yaratacağı etkiler anlamında da faydalı bir husustur. Biz tabii bütçe içerisinde biyolojik mücadeleyi önemsiyor ve destekliyoruz.

Hocamızın dediği kalıntıyla ilgili, evet, şu an kümülatif problem budur. Ben de arz ettim, bir tane bildirim alınmış yani bir bildirim yok fakat kümülatifte 6 ve yukarısı, yüzde 23’lük bir oranda 6 aktifte tespit ettiklerimiz var, yüzde 76’lık bir üründe de 5 aktif ve aşağısı var yani 5 aktif ve yukarısı... Çünkü burada farklı hastalıklara... Bunların hiçbirisi MRL’in üstünde değil, onu arz edeyim yani kabul edilen limitlerin üstünde değil bunlar. Orada tespit ediyor, 0,001 de olsa tespit edilmesinden bahsediyorum. MRL’i aşan bir şey yok orada ama Avrupa Birliği özellikle 5’ten sonrasıyla ilgili kümülatif MRL diye değerlendiriyor, Hocamız da o konuyu arz etti. Yüzde 76’sı 5’in altındadır.

Ege İhracatçı Birliklerine de ben burada teşekkürü arz edeyim; biz Birlikle beraber sahada gerçekten çok verimli bir çalışma yapıyoruz. Kuru üzümde özellikle, Ahmet Altındişli Hocamızın da önderliğinde, yılda 200 tane örnek toplayıp çok geniş bir analize tabi tutuyoruz, örneklemeyi de bilimsel metotla yapıyoruz. Bütün üzüm yetişen alanı takip edecek şekilde bir çalışmayı yapıyor, onu da hizmete özel raporluyoruz efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Bir şey daha söylediler, hafta sonu Manisa’daydım, özellikle bu ilaçsız desteklemede sorunun şu olduğunu söylediler: “50 dönüm bağım var, yan taraftaki bağda ilaç kullanılıyorsa çok verim alamıyoruz.” Bunu teşvik etmek anlamında bir şey yapabilir miyiz, bir düzenleme getirebilir miyiz, getirilebilir mi, gelmesinde yarar var mı?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Mutlaka teşvik etmemiz gerekiyor. Bu anlamda biz yayın faaliyeti yapıyoruz ama bir yasal düzenlemeyle “Bunu yapacaksınız.” demenin şu an çok da yürütülebilecek bir konu olmadığını düşünüyorum. Eğer rüzgârsız havada karşıdaki tarlasını ilaçlıyorsa komşusuna gelecek çok fazla bir şey olmaz yani orada da net bir veri yoktur.

BAŞKAN – “Yan tarafta eğer bu sistem uygulanmıyorsa o sınırdaki belli bir şeyde biz randıman alamıyoruz yani şaşırtmıyoruz, şaşırtma tekniğini uygulayamıyoruz, uygulanamıyor fiziken.” diyorlar. Yani biraz böyle organik şeye sanki... Destekleme yapıyoruz ya, organikte de aynı sorunlar var.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Tampon bölgeye girmiyor, evet. Tampon bölge var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Özür diliyorum, biraz geç kaldım. Muharrem Bey’den de özür diliyorum, konuşmasını dinleme şansım olmadı, sonuna geldim.

Gerçi, içerik olarak ne olduğundan çok emin olmasam da birkaç sorum var, eğer değinildiyse beni bağışlayın.

Bir tanesi bu ilaç meselesi, merdiven altı ve kaçak ilaç meselesi yıllardır hep konuşulur. Önlenemediği sürece kalıntı sorunu da kendini gösterir. Ruhsatsız şekilde uygulanan bu ilaçların nihai olarak satış ve pazarlamada yarattığı sorunlarla da karşılaşabiliyoruz.

Benim esas vurgulamak istediğim şu: Doğru ilaç verilebilir ve bu konuda da bayilerimizin takibi, o barkod sistemi, zannediyorum yeni geçiliyor, değil mi? Uzun zamandır bu konuşulur aslında. Bu çok önemli. Bir an evvel bunun en etkin şekilde uygulamada olmasını ben de arzuluyorum.

Diyeğim doğru ilaç verildi, çok iyi bir takip yapılıyor, Bakanlığımız, yetkililer, tarım il müdürlüğümüz, ilçe müdürlüğümüz, uzman arkadaşlarımız bayilerin, çiftçinin, üreticinin aldığı ilaç uygulaması falan... Uygulama makinesi, pülverizatör, atomizatör, ilaçlama makinesi her ne ise bunun kalibrasyonu, bunun doğru uygulama ayarları, meme ayarları, bunlar kontrol edilmediği sürece... Ki bu memelerin özellikle iki ya da üç yılda bir mutlaka değiştirilmesi gerekiyor. Bir pülverizatörün, bir atomizatörün memelerinden herhangi birindeki bir arıza daha fazla ilacın, 2-3 katı ilacın belli bir bölgedeki ürünün üzerine püskürtülmesine neden oluyor ki işte kalıntı sorunu burada kendini gösteriyor. Farkında değilsiniz, ilacı doğru dozda makineye koyuyorsunuz, depoya koyuyorsunuz, karıştırıyorsunuz, uygulamaya geçiyorsunuz ama kimi yere az, kimi yere çok aşırı ilaç uygulanabiliyor. Bu makinelerin kalibrasyonu... Avrupa Birliği üyesi ülkelerin birçoğunda her bir makine kayıtlı, tescilli; ilaçlama makinesi belli dönemlerde uzmanlar tarafından makine başına gidilerek memelerin ve suyla, kalibrasyonu gerekiyorsa hatta belli bir süre sonra bir merkeze götürülerek o makinenin o merkezde kalibrasyon kontrolleri de yapılabilir. Çiftçiye “Şu gün şu saatte makineni buraya getir.” deniyor, getiriyor, orada... Bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Buna dikkat etmezsek, bundan önceki, uygulama öncesindeki bütün reçeteler, ilaç dozları vesaire ne kadar doğru olursa olsun sorun çıkar diye düşünüyorum.

Bunu belirtmek için özellikle söz aldım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bu biraz sanki şöyle mi: Biz trafiğe çıkarken arabaları iki yılda bir muayeneye götürüyoruz. Yani böyle bir muayene zorunluluğu...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Avrupa Birliği üyesi ülkelerde var.

BAŞKAN – Hayır, bizde var mı, oluşturulabilir mi ya da oluşturulmalı mı?

Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Sayın Başkanım, muayene zorunluluğu piyasaya çıkarken var yani alet test merkezimiz var, orada test edildikten sonra çıkabiliyor. Ama daha sonraki denetimle ilgili, Hocamın dediği kısma katılıyorum, burada çok şey yok, kayıtları da yok bunların. Yani şu an kimin pülverizatörü var, ben bilmiyorum. Yani belki böyle bir sistemle pülverizatörler, özellikle belli bir tonaj üzerinde su taşıyanlardan bahsediyorum. Çünkü bunların bir de sırtta taşıyanları var, onların zaten kayıtları yok. İlk başta biz ruhsatlandırmaya esas bir denetim yapıyoruz onlarla ilgili, bizim test merkezimiz var. Ama daha sonra sırt pülverizatörlerini toplayıp da bir denetim yaptığımız yok, bunu arz edeyim ben. Ama özellikle, işte 400 litre ve yukarısı su taşıyanlarla ilgili böyle bir şey olabilir mi? Mümkündür. Bir sistem kurmak lazım çünkü ticari olarak yapılanlarla ilgili durum böyle.

Bizim bu yeni yönetmeliğimizde –hocam muhtemelen görmüştür ya da atlamış olabilir mi bilmiyorum- bu profesyonel uygulayıcıyı biz teşvik ediyoruz. Yani insanlar bir araya gelip bitki koruma ürünleri uygulama ofisi oluşturacak ve burada da profesyonel hizmet vereceklerse biz bunu teşvik ediyoruz. Yani burada aslında, herkes kendisi değil, profesyonelce bu iş yapılabilir, insanlara buradan hem bir ticari alan olur hem de daha doğru, daha düzgün bir şekilde, denetlenebilir şekilde yapılır diye bir çalışmamız var. Fakat pülverizatörlerin belli sürelerle denetime tabi tutulması, meme çapları ya da memedeki hüzmelerle ilgili bir çalışma yok, orada bir eksiğimiz var, arz ediyorum.

Merdiven altıyla ilgili, Sayın Hocam, bu yeni uygulamayla, muhtemelen size de bayiler şikâyetçi gelirler, oda başkanlığı da yaptınız, geleceklerdir, bayiler de epey bir direnç gösteriyor ama biz burada taviz vermemeyi düşünüyoruz. Dün ziraat mühendisleri odası başkanımı da konuştum, dedim “Siz de bize destek verin bu konuda.” Bizim merdiven altını ve kayıt dışını kesinlikle önlememiz lazım ve önleyeceğiz de bunu. Biz, bu sene yani 2018 yılında hiçbir şekilde barkodsuz ürün satılmasına müsaade etmiyoruz. Böyle bir çalışmamız var, bu onu önleyecektir. Fakat hocamın makineyle ilgili dediği o kısımda bir eksiklik var, arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Muharrem Bey’i ben de geçmişinden, aynı zamanda İzmir’de yaptığı görev döneminden de gayet iyi tanıyorum. Bu konuda çok duyarlı olduğunu da biliyorum. Şu anda evet, Tarım Alet ve Makine Test Merkezi Müdürlüğü var, özellikle ilaçlama makinalarının deney raporları buradan veriliyor. Diğer birçok ilde, üniversiteler bünyesinde gene deney raporu veren Bakanlık onaylı test merkezleri de var. Bu kalibrasyon meselesi aslında iyi bir organizasyonla kayda alınarak, belli dönemlerde başına giderek veya çiftçinin getirmesi sağlanarak, bunu da bir takvime bağlayarak çok iyi bir takiple çok büyük bir etki yaratılabilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, Manisa İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü İsmail Kaya, buyurun.

2.- Manisa İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili İsmail Kaya’nın, ÇKS, İl Müdürlüğü olarak yapılanlar, sertifikalı bağ fidanı desteğinin kaldırılması, bağcılık sektörü ile üzüm üreticilerinin diğer sorunları ve çözüm önerileri hakkında sunumu

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, kıymetli hazırun; başta şahsım ve temsil ettiğim kurumum adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Manisa İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü olarak Komisyona bizi de davet ettiğiniz için müteşekkirim. Komisyona katkı sağlayabilirsek ne mutlu bize.

Biliyorsunuz, üzümün Türkiye’de başkenti Manisa. Yani bizlerin de görüşlerinin talep edilmesi bizi gururlandırmıştır. Biz arkadaşlar olarak Manisa’da bir bağ çalışma grubu oluşturduk. Çalışma grubu olarak Komisyona katıldık.

İzin verirseniz sunuma geçmek istiyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Öncelikle, ilimizin genel özelliklerini anlatmak isterim. 1 milyon 320 bin hektar Manisa olarak yüz ölçümümüz mevcut. Toplam nüfusumuz 1 milyon 400 bin, kent nüfusumuz 935 bin, kırsal nüfus da 460 bin; ilçe sayımız 17. Burada vurgulamak istediğim nokta, bağcı ilçe sayısı 10. Yani Manisa olarak yüzde 60-70 üzerinde bağ üretimi yapan mahallerimiz mevcut. Kırsal mahalle olarak da 848 mahallemiz var, bağla geçimini sağlayan köy sayımız da yaklaşık 400 yani yüzde 50 olarak kırsalda bağcılıkla geçimini sağlayan kitle var efendim.

Manisa denince bağ, bağ denince Manisa. İl genelinde Müdürlüğümüz Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı yaklaşık 73 bin tarım işletmesi bulunmaktadır. ÇKS sistemine kayıtlı bağcı sayısı 40 bin. Yani bu demektir ki yüzde 55 çiftçimiz bağcılıkla iştigal ediyor. Bunu da yaklaşık 5 aileyle değerlendirecek Manisa'mızda 200 bin civarında çiftçimiz geçimini bağcılıktan sağlıyor. Dolaylı olarak etkisi ise Manisa'mızda bağcılığın yaklaşık 1 milyon kişi üzerinde sosyoekonomik etkisi mevcuttur.

Manisa haritamızı da koydum bu sunumda. Bu haritada Akhisar'dan Sarıgöl'e 200 kilometre bir hat boyunca üzüm ana ürün olarak yetiştirilmektedir. Burada Akhisar, Saruhanlı, Turgutlu, Ahmetli, Gölçü, Salihli; ilimizde başkent olarak Alaşehir ve Sarıgöl'de üzüm üretimi yapılmaktadır. Bağ alanlarımızda 800 bin dekar civarında bağ ekim alanımız mevcuttur. En fazla yetiştiricilik yapılan ilçelerimiz Alaşehir, Sarıgöl ve Salihli olarak üretim yapılmaktadır.

Manisa'da yetiştirilen üzüm çeşitleri: En fazla Sultanîye üzüm çeşidi yetiştirilmektedir, yüzde 90 oranında. Geri kalan çeşitlerse Alphonse Lavelle, Crimson Seedless, Razaki, Superior Seedless, Early Sweet, Trakya İlkeren, Red Globe üzümleri sofralık olarak yetiştirilmektedir. Burada vurgulamak istediğim nokta, yüzde 90 Sultanîye -üzüm çeşidi olarak- yetiştiriciliği yapılmaktadır Manisa'da.

Sofralık üzümde, taze üzümde 2017 yılında 247 bin ton ihracat gerçekleştirdik. Bu ihracatımızın yüzde 70'i Rusya Federasyonu'na yapılmaktadır. Manisa Alaşehir ihracatın kapısı konumundadır. İl genelinde 94, Alaşehir ilçemizde de 75 adet soğuk hava deposu bulunmaktadır.

Bu tabloyu koymamın sebebi, Manisa'daki Sultani çekirdeksiz kuru üzümün üretimi, ihracat potansiyeli ve dolar olarak gayri safi millî hasılamıza katkısı nedir, onu belirtmek için koydum. 2016-2017 sezonunda üretim olarak 443 bin ton üzüm üretimi gerçekleşmiş. İhracat rakamı 270 bin ton, buradan da elde edilen gelir 419 milyon dolar. Cumhuriyet tarihinde ikinci bir rekor. Bu kaynakları da Manisa Ticaret Borsasından aldık.

Manisa olarak bağda ne çalışmalar yapıyoruz bunları ifade etmek için sunuma koydum bunları. Öncelikle, biraz önce de Sayın Genel Müdürlüğümüz ifade etti, erken uyarı sistemi koymamızın sebebi; bağda kimyasal kalıntı kullanımını ne kadar düşürebilsek o kadar izlenebilirlik, sürdürülebilirlik ve insan sağlığına faydalı üzüm üretiriz sloganıyla bu çalışmayı başlattık ve uygulama alanı olarak ilimiz bağ varlığının yüzde 97'sini kapsamaktadır. Yani Manisa genelinde yüzde 97 alanda erken uyarı sistemi yapmaktayız. Cihaz varlığımız 16 adet, Metos iklimleri cihazı büyükşehir ve Şehzadeler ilçesinin katkısıyla kurulmuştur.

Bağ hastalık ve zararlıyla mücadele zamanları önceden tespit edilerek üreticileri uyarmaktadır. Bu erken uyarı sistemi, elde ettiğimiz verilerle, o hastalığın olma ihtimalinin kanaatimize göre yüksek olması sonucu 2005 yılında uygulamaya koyduğumuz SMS sistemimizle, sistemimize kayıtlı yaklaşık 50 bin çiftçimize anında mesaj göndererek ilaçlama, mücadeleye geçiş yapabileceklerini vurgulamak istiyoruz. Burada da bu SMS sistemimiz çiftçilerimizde oturdu. Bizden gelen mesaja göre hareket ediyorlar. Gereksiz tekrerrî ilaçlamaların da önüne geçtiğimizi düşünüyoruz. Böyle bir çalışma Manisa'da başarılı olarak sürdürülüyor.

Diğer bir çalışmamız kimyasal mücadeleye alternatif olarak, biyolojik ve biyoteknik mücadele çalışmaları. Bununla ilgili de ilimizde bağın ana zararlısı olan salkım güvesine karşı şaşırtma tekniği -"çiftleşmeyi engelleme" diye tabir edilen- uygulaması yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır. 2023 yılında tüm bağ alanlarımızda biyoteknik mücadele uygulamak hedefimizdir.

Biz, her zaman şunu vurguluyoruz: Kimyasal mücadelenin artık alternatifi olduğunu çiftçilerimize benimsetmek için bu konuyu üzerine basa basa çiftçilerimize eğitim toplantılarında dile getiriyoruz. Şimdi, çiftçilerimiz olaya aynı zamanda şöyle de bakıyorlar: Kimyasal girdilerin maliyeti çok yüksek

çiftçilerimizin gözünde. Yani alternatif mücadele onlar için artı bir avantaj oluyor. Onun için, bunu benimsetmek için sahada arkadaşlarımızla beraber gayretli bir şekilde çalışmalarımızı yapıyoruz. Yıllar itibarıyla yaptığımız alanı koydum orada. Mesela, 2012’de 32 bin dekar olarak başlamışız, 2017’de 185 bin dekara çıkmış. Alan ve kişi bazında, bu uygulamada, Türkiye genelinde Manisa olarak birinciyiz. Yani bu uygulamayı Türkiye genelinde en fazla yapan il olarak birinciyiz. Alaşehir İlçe Müdürlüğümüzün de bununla ilgili projesi var. Bu alanları tamamen yüzde 100’e ulaştırmak hedefimiz.

Biyoteknik mücadele çalışmaları: Bağın en önemli zararlısı salkım güvesine karşı üreticilerimiz tel ya da kapsül olarak adlandırdığı feromonların bağlara asılması -ben bir önceki slayta geçeyim, bu biyoteknik mücadelede kullandığımız preparat asılı görüyorsunuz, tel şeklinde basit bir preparat, uygulaması da çok basit- suretiyle kimyasal ilaç kullanmadan mücadele yapılmaktadır. Böylece kimyasal ilaçların yanlış kullanımından kaynaklanan kalıntı sorununun ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Burada vurgulamak istediğim nokta bu paragrafta ifade ediliyor. Bakanlığımız 35 lira destekleme veriyor, bunun maliyeti 60 lira. Onun için çiftçi çok kolaylıkla benimsiyor bunu. Etkinliğini gördükten sonra değerlendiriyoruz ve bu desteklemenin devam etmesini istiyoruz. Biyoteknik mücadele bu yıl 50 TL’ye çıktı. Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Bunu senin takip etmen lazımdı Sevgili Müdürüm, İsmailciğim.

Bir yanlış daha var: “200 bin aile” dedin. 50 bin kişiye SMS gönderiyorsun Sevgili Müdürüm, dolayısıyla sayıda da bir çelişki var. “200 bin kişi” diyebiliriz.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – İşte, çocuklarıyla beraber.

BAŞKAN – Ama aile değil. 200 bin aile üzümden geçinmiyor Manisa’da. “200 bin çiftçi, aile” dersen bu afaki bir şey olur. 50 bin kişiye mesaj atıyorsun 4 kişiyle çarparsan demek ki 200 bin kişi yapar. 51 bin aile geçimini bağcılıkla sağlıyor. Şimdi bu yanlış düzelmiş olsun çünkü bizde bir de zeytin var.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Anlaşıldı efendim. Teşekkür ederim.

Ama bunlar kayıtlı olanlar Sayın Başkanım, kayıtsız olanlar da...

BAŞKAN – Hemen hemen kayıtlı olmayan çok fazla yok üzümde, özellikle bağcılıkta. Yanlış anlaşılmasın yani rakamlar burada şeye geçecek.

Buyurun.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Sayın Başkanım, kıymetli hazırun; bu görselimizi koymamızın sebebi, biliyorsunuz, Türkiye tarihinde ilk defa Manisa’da Sayın Bakanımızın katılımıyla rekolte açıklaması gerçekleşti, destekleme alımı yapılacağı bildirisinde bulunuldu. Bu, bölgemizde çok ses getiren bir etkinlik oldu. Biraz önce de ifade ettim, Türkiye tarihinde ilk defa, Manisa tarihinde ilk defa. Ben emeği geçenlere, katkısı olanlara çok teşekkür ederim. Bakanlığımızca rekolte tespit çalışmaları ve fiyat açıklamasının yapılması sektörde pozitif etki yaratmıştır. Önümüzdeki yıllarda bu çalışmaların devam etmesi üreticilerimize fayda sağlayacaktır.

Manisa’da bitki koruma ürünleri ve gübre bayileri olarak reçete yazma yetkisine sahip teknik eleman sayısı 722, (BKÜ) Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Belgesine sahip üretici sayısı 28.134’tür. Pestisitlerin kayıt altına alınması çalışmaları -Sayın Genel Müdürümüz de ifade etti- karekod uygulaması Bakanlığımızca başlatılmıştır. Olumlu bir çıktı alacağımız konusunda hemfikiriz.

Şimdi, sıra geldi bağcılık sorunları ve çözüm önerilerine. Biz, Manisa olarak -bu sorunlar sürekli zaten gündemimizde var- bunları Komisyonumuzda dile getirmek, aksettirmek istedik.

Üreticilerin plansız, projesiz bağ tesisi kurmaları:

Sayın Başkanım, kıymetli hazırun; bir de, biliyorsunuz, ataerkil bir aile yapımız var Türkiye geneli olarak. Üreticilerimiz, maalesef, atadan babadan gelen bahçe tesisi, bağ çeşidi kurmaya devam ediyorlar. Bizim, onun önüne geçme adına talebimiz, plansız, projesiz bağ tesisi yapılmaması. Yani nasıl bir bina inşa edilirken planı var, projesi var, mimarı var, onaylıyor; aynı, bağda da yeni bir tesis kuracaksa bağ tesisinin projeli ve planlı bir şekilde, resmî kurum izni dâhilinde yapılmasını öngörüyoruz. Projesiz ve izinsiz bağ tesis edilmesinin önüne geçilmeli diye talebimiz var.

Diğer bir bağcılıkta karşılaştığımız sorun, teknik destekten yoksun, kontrolsüz üretim mevcut. Çözüm önerisi olarak da üreticilerin bire bir teknik destek alabileceği bir üretim bedeli ve üreticinin neyi yapıp yapmadığını kontrol eden, kazançları ve yaptırımları olan bir üretim modeli getirilmeli.

Fiyat dengesizliği, pazara arzı düzenleyen mekanizma eksikliği, iç tüketimin az olması:

Sayın Başkanım, maalesef üzümün yanında, fiyat dengesizliği, pazara arzı düzenleyen mekanizma eksikliği, iç tüketimin az olması gibi diğer üretim meseleleriyle de karşılaşıyoruz. Bununla ilgili, piyasaya dengeli arz sağlayacak, stok kurumu -bu artık lisanslı depoculuk da olabilir- gibi arzı kontrol eden kurumlar kurulmalı. İç tüketimi özendirici, farklı bakanlıkları da içine alan, üzümün tüketimini artıracak tanıtım programları, kamu spotları, reklamlar vesaire düzenlenmeli.

Dikkatsiz ve bilinçsiz bitkisel üretim girdisi kullanımı kaynaklı problemler. Ayrıca, tarımsal girdilerin kontrolsüz kullanımı ve fitotoksite sorunları. Çözüm önerisi olarak da, sürdürülebilir üretimi hedefleyen, izlenebilir, üretici ve parsel bazında danışman destekli, kimlikli il yönetimi uygulanmalıdır. Bu modele en uygun şu an Bakanlığımızın desteklediği iyi tarım uygulamaları gündemde. Bu modele geçiş yapması için üreticilerimizi bilgilendiriyoruz, destekliyoruz, yardımcı olmaya çalışıyoruz ve bu model de günden güne yaygınlaşmakta, iyi tarım uygulamaları modeli günden güne yaygınlaşmakta.

Diğer bir sorunumuz, malumunuz, bildiğiniz gibi, iklim değişikliğine bağlı yaşanan sorunlar; don, dolu, kuraklık, artan sıcaklık, zamansız yağışlar. Çözüm önerisi olarak da, küresel ısınma sonucu değişen iklim faktörü nedeniyle su kullanım etkinliği yüksek, kuraklığa ve soğuğa dayanıklı yeni anaç ve çeşitlerin ıslah çalışmalarının başlanması, il genelinde minimum su kullanımı sağlayan kapalı sistem sulama sistemlerinin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması, doğal afetlere karşı tarım sigortaları sisteminin yaygınlaştırılması, teminat kapsamının genişletilmesi. Burada teminat kapsamında kış donu yok. Kış donu da dâhil edilirse TARSİM kapsamına iyi olur diye düşünüyoruz.

Yüksek sıcaklıklara karşı kullanılabilecek kaolin ve benzeri preparatların sofralık ve kuru üzümde kullanımının araştırılması: Kaolin güneş yanıklığını engelleyici, üreticilerimizin kullandığı bir madde fakat üzümde kullanımı maalesef kaliteyi etkilediği için üreticilerimiz istemiyor. İşte, kaoline benzer preparatların sofralık ve kuru üzümde kullanımının araştırılmasını, artık, üniversitelerin, araştırma enstitülerinin bu şekilde bir çalışma yapmasını bekliyoruz.

BAŞKAN – Müdürüm, bir saniye, orayı geçmeyin de. Bu donla ilgili yanılmıyorsam, Sayın Tanrıkulu, siz de vardınız değil mi o toplantıda, sanki TARSİM’de var.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Evet, TARSİM’deki ekte düzenleniyorlar.

BAŞKAN – Ekte mi dedi onu?

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ ZİRAAT MÜHENDİSİ KÖKSAL AKSU – Efendim, TARSİM teminat kapsamı yeşil gözüktükten sonra, şu an, 1 Marttan sonra ama Manisa’da geçmiş yıllarda yaşandı, Denizli’de yaşandı 2012 yılında, yaklaşık 100 bin dekar bağ alanı söküldü Denizli’de, kış donu eksi 20’ye düştü. Böyle sorunlar yaşanıyor. Manisa’da da yaşanıyor bazı alanlarda. Kış donunda herhangi bir prim şeyi olmadan biz üreticilerimize destek verilmesini istiyoruz bu konuda.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Teminat kapsamına mı?

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ ZİRAAT MÜHENDİSİ KÖKSAL AKSU – Teminat kapsamına alınsın kış donu, soğuk, ocakta yaşanan donlar.

BAŞKAN – Tamam, ben yanlış hatırlıyorum demek ki. Sanki var gibi...

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ ZİRAAT MÜHENDİSİ KÖKSAL AKSU – Yeşilden sonra kapsıyor ama kışın da yaşanıyor sorun.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Teminat yeşilden sonra başlıyor efendim.

BAŞKAN – Peki.

İsmail Bey, Müdürüm, buyurun.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sofralık Sultaniye üzüm üretiminde standardizasyonun olmaması: Burada vurgulamak istediğimiz nokta, üreticilerimiz toprak işleme olsun, gübreleme olsun, yeşil budama olsun, maalesef çok tekrerrür gerçekleştirdiğinden gereksiz iş gücüne, gereksiz girdi maliyetine sebebiyet vermekte. Burada bir standardizasyonun getirilmesi talebimiz var. İşte, artık bunu bir mevzuatla mı koyarız, bir yaptırımımız olması lazım diye düşünüyorum. Çözüm önerisi: Sofralık üzüm üretim tekniklerinin üreticiye benimsetilmesi, bu amaca yönelik üniversiteler ve araştırma enstitülerince eğitim projelerinin hazırlanması, bağların sofralık üzüm üretimine uygun olarak tesis edilmesi ve mevcut bağların rehabilitesi. Mesela, burada eski bağlarımız daha hâlâ 70-80 metre yüksekliğinde tesis edilmiş. Maalesef donlara daha hassas bu tür bağlarımız. İşte, yeni bağlarda 1,5 metreye çıkarıldığı takdirde bu etki azalacağından yönlendirme yapmamız lazım yani bir standardizasyonun olması gerektiğini düşünüyoruz.

Pazara bağlı olarak minimum olgunluk değerlerine uygun hasat yapılması: Burada çiftçilerimiz maalesef tam olgunluğa yaklaşmadan ya da ilk olgunluğa yaklaşmadan hasat yapıyorlar. Bu da maalesef ürünümüzün kalitesini olumsuz yönde etkilenmesine sebep oluyor. Orada da bir standardizasyon istiyoruz.

Sofralık üzüm üretimi yapan üreticiye prim desteği olmaması: Burada, Sayın Başkanım, aynı dane mısırında, zeytinde olduğu gibi, sofralık üzüm üretimi yapan üreticiye de prim desteği verilmesi talebimiz var, onu vurgulamak istedik.

Diğer bir sorunumuz sofralık üzüm ihracatının tek bir ülkeye bağlı olması, AB pazarının kaybedilmesi: Çözüm önerisi olarak Avrupa Birliği, Uzak Doğu ve diğer pazarlarda alıcı ülke isteklerine uygun sofralık üzüm üretimi yapılmalı. Yani sadece Rusya’ya ya da Avrupa Birliği ülkelerine bağlı üretim yapmaktan ziyade, alternatif üretim yapmaya çiftçileri yönlendirmemiz lazım ki zaman zaman Rusya’nın, işte, kapıyı kapatması veya AB’nin MRL değerleri kısıtly koyması sorununu yaşamamamız

açısından alternatif pazarların bizden talep ettikleri çeşitleri, üzümleri yetiştirmemiz gerektiğini düşünüyorum ve tanıtımımız için de uluslararası platformlarda Türk üzümünün tanıtımı amacıyla kampanyalar düzenlenmeli.

Diğer bir sorununuz alıcı ülkelerin ve marketlerin çok değişik MRL ve aktif madde sayısı taleplerinin olması, üreticinin ürününün gideceği pazarı bilmemesi. Bunu Sayın Genel Müdürümüz vurguladı, izin verirsiniz geçmek istiyorum Sayın Başkanım.

Bağların terbiye sistemlerinden kaynaklanan sorunlar: Bunu da biraz önce ifade ettim. Eski bağlarımız alçak olarak taçlandırılmış, maalesef sorunlar yaşıyoruz. İşte, burada yaşlı, eski bağlarımızın rehabilite edilmesi için çiftçilerimize destek verilmesini istiyoruz, prim verilmesini istiyoruz yeni, modern tesislerin oluşması açısından. Burada prim verilirse, destek verilirse aynı zeytinde olduğu gibi -zeytinde var, yaşlı zeytin bahçelerinin rehabilitasyon desteği var- üzümde de, bağda da yapılmasını istiyoruz Sayın Başkanım.

Geçmiş yıllarda İran ve benzeri ülkelerden gelen kuru üzümlerinin menşeinin değiştirilerek ihraç edilmesi ve kontrolsüz kuru üzüm girişi: Zaman zaman ilimizde bu tür sorunlarla karşılaşılıyor. Bunun da önüne geçilecek çalışmaların yapılması gerektiğine inanıyoruz.

BAŞKAN – Nasıl “ilimizde”, açar mısın bunu?

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Yani 2012 yılında bu sorun yaşandı Başkanım.

BAŞKAN – Manisa’ya İran’dan üzüm mü geliyor?

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – 2012 yılında yaşandığı dile getirildi. Yani son yıllarda yaşanmıyor ama zaman zaman böyle sıkıntılar yaşandığı dile getirildi.

BAŞKAN – Sevgili Müdürüm, bunu şunun için soruyorum: Biraz önce bir hocamızı da tenkit ettik, duyumlar üzerine 12 çeşit ilaçlama yapıldığı doğru değil. Böyle bir tespit olmadığı hâlde bunu kullanmak bu ürüne de üreticiye de müstahsile de haksızlık olur.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Anlaşıldı efendim.

BAŞKAN – Bunu bir dedikodu hâlinde zaman zaman kullanıyor arkadaşlar. Eğer varsa tespit yapmamız lazım ve varsa müeyyidesini uygulamamız lazım. Ama duyumlar var, sanki Manisa’ya böyle bir şey geliyor. Manisa’ya gelmiyor.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Yok efendim.

BAŞKAN – Ben Manisa’da yaşıyorum. Bunu bu şekilde söylemek dedikoduyu yaygınlaştırır, işe de yaramaz. Bunun kontrolünü yapman lazım. O zaman sana sorarım.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Anlaşıldı efendim.

BAŞKAN – Tamam, devam edelim.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sarıgül ve Alaşehir’de sofralık üzüm üretimi yapan üreticilerin paralarını alamaması, dolandırılmaları, her sene birkaç firmanın iflas etmesi: Ticaretin devlet kontrolünde yapılmasını sağlayacak bir sistem kurulmalı, ihracatçı firmaların kapasitesi oranında devlet bankalarına teminat

vermeleri sağlanmalı. Bununla ilgili zaman zaman sezonda tüccarlar geliyorlar yani tüccarın güçlü olup olmadığını üreticilerimiz maalesef tespit edemedikleri için yaptıkları ticari alışverişte daha sonra tüccarın iflas etmesiyle karşı karşıya kaldığında üreticilerimiz mağduriyeti yaşıyorlar; bunun da bir düzene, sisteme oturtulması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN – Bunu da açmamız lazım, arkadaşlarımızın bir kısmı bilmeyebilir, bölgede yaşayanlar bilir.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Evet efendim.

BAŞKAN – Bu yaş üzümde yaşanan bir sorun, değil mi? Bunu kastediyorsunuz, yaş üzümü, sofralık... Biz ikisini beraber konuştuğumuz için. Sofralıkta Sarıgöl bölgesinde genellikle böyle bir şey var.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Sıkıntı, sorun var efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Bağ alanlarımız ve üretim potansiyelimiz ortaya konulmalı. Bağ alanlarının ilçe, köy, parsel, anaç, çeşit, yaş ve benzeri konularda kayıt altına alınması profesyonel bağcılık ve dünya şartlarında rekabet için planlı üretimin olmazsa olmaz şartıdır. Bunun için çalışmalar yapılması gerektiğini düşünüyoruz ve çalışmalarımızı da başlatacağız. Burada şunu vurgulamak istedim: Parsel parsel bir çalışma yapıp envanter çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz. Yani o parselde hangi çeşit üzümümüz var, kaç yaşında, anaç olarak ne kullanılmış, bu çalışmaların yapılması gerektiğini düşünüyoruz ve bunu önümüzdeki yıllarda hedef olarak il müdürlüğümüzde de koyduk, inşallah başarılı bir sonuç alırız.

Bağda bakteriyel ve fungal kök ve gövde hastalıkları:

Sayın Başkanım, kıymetli hazırım; Bakanlık olarak bağ kanserinde analiz yaptırılması şartı var fakat maalesef “kav, siyah bacak hastalığı ve geriye ölüm hastalığı” dediğimiz hastalıklarda böyle bir şart yok. Yani burada bu kav, siyah bacak hastalığı ve geriye ölüm hastalığına da aynı bağ kanserinde olduğu gibi analiz yaptırılması şartı getirilmeli ve gövde hastalığı tespit edilen tüm fidanların imha ettirilmesi sağlanmalıdır.

Manisa ilimizde sertifikalı bağ fidan desteğinin kaldırılması: Bağ alanlarının artışına bağlı olarak Manisa’da destekleme kapsamından çıkarılan sertifikalı bağ fidanı desteğinin kaldırılması, uygulamada, kontrolsüz bağ fidanı üretim ve dikimine neden olmaktadır. Sertifikalı bağ fidanı diken üretici mutlaka sertifikalı bağ fidan desteği almalıdır. Bağ fidan desteği olduğu takdirde bu biraz daha kontrol altına alınabiliyor.

Sürdürülebilir bağcılık için yapılması gerekenler nelerdir? Biraz önce de ifade ettiğim gibi, standart üretim prensiplerimizin olması gerektiğini düşünüyoruz. İklim değişikliği etkileri ve mevsimlerin kayması sonucu yağış rejimlerindeki değişiklik ve buna bağlı olarak don riski, hastalık ve zararlı popülasyonu üzerindeki etkileri bilimsel olarak incelenmelidir.

Bitki koruma ürünü bayilerinde çalışan kalfa konumundaki kişilerin konuya hâkim olmamaları:

Sayın Başkanım, kıymetli hazırım; malumunuz üzere, bayilerimizde çiftçiyle doğrudan ilgilenen kalfaların teknisyen ya da tekniker olması ya da kalfaların bu konuda eğitimli olmaları gerektiğini düşünüyoruz.

Organik tarımda kullanılan girdilerin pahalı olması, kimyasal mücadele alternatif ürünlerin kullanımının az olması: Organik tarımı Manisa’da yaygınlaştırmaya çalışıyoruz, projemiz var, devam ediyor, valilik projemiz de var fakat maalesef, organik tarımdaki girdilerin pahalı olması bizi sıkıntıya sokan sorunlardan bir tanesi. Organik tarımda kullanılan bitki koruma ürünlerinin KDV oranının yüzde 8’den yüzde 1’e düşürülmesinin uygun olacağı, biyolojik preparatların desteklenmesi için mevzuat hazırlanması ve bu ürünlerin kullanımının kontrolünün nasıl yapılacağı konusunda yol çizilmelidir.

Kuru üzümde okratoksin-A sorunu: Arazide okratoksin-A oluşmaması için gerekli tedbirlerin yanında hasat sonrası depolama koşullarına da dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Okratoksin-A için AB tarafından getirilen yüzde 5 kontrol sıklığı nedeniyle hassas olunması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Kümülatif pestisit kalıntısı: Yine, Sayın Genel Müdürümüz ifade etti, izin verirsiniz bunu geçmek istiyorum Sayın Başkanım.

Bağda mazot, gübre destek miktarının ayrı olarak belirtilmemesi: Yakın zamanda açıklanmış olan gübre ve mazot desteğinin maalesef bağda “diğer destekleme kalemleri” adı altında alınması yani dekara 14 lira destek verileceği şeklinde açıklanması... Bu şekilde değil de bağda diğer 21 stratejik ürün gibi algılanıp ayrıca desteklenmesi, destekleme verilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bağcılık maliyetleri içinde işçilik payı çok yükselmiştir, ayrıca işçi bulmakta zorluk yaşanmaktadır. Buna alternatif olarak da makineli hasada uygun, dalda kuruyan, DOV tipine uygun Selma Pete gibi çeşitlerin ilimiz şartlarında yetiştirilme kabiliyeti de araştırılmalı. İŞKUR’la ortaklaşa Avrupa Birliği projeleri kapsamında projeler üretilmeli, genç kesimin tarımsal üretimde çalışması teşvik edilmelidir.

Kalitesiyle ünlü Türk üzümü dünya piyasasındaki diğer ülkelerle kıyaslandığında neredeyse en düşük fiyattan işlem görmektedir. Biz ürünümüzün değerinden az satıldığını düşünüyoruz. İhracatçıların kendi aralarındaki sert rekabet yükünü üreticiler çekmektedir. Ulusal standart fiyat politikası uygulanmalıdır.

Asma yaprağındaki kalıntı ve kodeks değerlerine yine Sayın Genel Müdürümüz değindi, izin verirsiniz geçmek istiyorum.

Sonuç olarak, efendim, ilimizde yaklaşık 800 bin dekar bağ alanı ve 50 bin civarında üzüm üreticisi aile bulunmaktadır. Bu kadar geniş bir alana etkin bir hizmetin verilebilmesi için kontrollü tarıma geçiş şarttır. Kontrollü tarımın geçişini sağlayacak olan da iyi tarım ve organik tarımdır. Bunu da biz il müdürlüğü olarak yaygınlaştırmaya çalışıyoruz, hedef belirledik.

Üzüm üreticisi tek başına üretim yapmamalıdır. Her bağcının mutlaka bir teknik danışmanı bulunmalıdır.

Üç: Tarım danışmanlığı, birlikler aracılığıyla doğrudan üreticiye sunulmalı, kooperatif ve üretici birliklerinin aktif olarak sahada yer almaları sağlanmalıdır.

Dört: İhracatçı firmaların üreticilerle sözleşme yapmaları sağlanarak üretimin her aşaması kontrol altında tutulmalı, başta ilaçlama, gübreleme olmak üzere bütün faaliyetler belgelendirilmelidir.

Beş: Üretilen üzümler birlik ve kooperatifler aracılığıyla iç ve dış piyasalarda satılabilir hâle getirilmelidir.

Sunumum burada sona ermiştir. Beni sabırla dinlediğiniz için arkadaşlarım, kurumum ve şahsım adına teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Sevgili Müdürüm, teşekkür ediyorum.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Ben teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Arkadaşlarıma da söz vereceğim ancak bir şeyi müzakere etmek isterim sizinle. Özellikle bağ çubuğunda desteklemenin kaldırılmasıyla ilgili Bakanlıkta aynı görüşte olduğumuzu söylüyorum ben özellikle. Zira arz fazlası bir ürünle karşı karşıyayız. Destekleme yaptığımızda arz fazlası ürünün daha fazla artmasına vesile oluyorsunuz, rekabet etme şansınızı kaldırıyorsunuz ve arz fazlası ürün nedeniyle müstahsil de bu işten yeterince istifade edemiyor, bir mağduriyet yaşıyor. Bunu bu şekilde yapmak yerine alternatif ürüne yönelmesi hususunda destekleme daha doğru olmaz mı?

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Efendim, o konudaki vurgulamak istediğimiz nokta, biraz önce de söylediğiniz gibi kav, gövde çürüklüğü gibi hastalıkların yaygınlaşmasına sebep veriyoruz kontrolsüz fidan dağıtımı söz konusu olduğunda. Ama destekleme verdiğimizde sertifikalı fidan kullanacak üreticilerimiz ve biz bunu kontrol altında tutmuş olacağız. Bizim burada vurgulamak istediğimiz o.

BAŞKAN – Ama biliyoruz ki bahçe düzeni olan ya da bahçecilik yapan birçok ilçemiz, köyümüz, mahallemiz üzümde de böyle bir şey gördüğünde, hele hele zaman zaman da fiyatta piyasa şartlarına göre memnuniyet verici bir rakam da gördüğünde ertesi sene buna dönüş yapabiliyor. Bunu böyle önermek yerine, yaşlı, hastalıklı bağlarda bu yenileşmeyi teşvik amacıyla fidan desteği deseniz bunu anlarım. Ama öbür türlü dağıtılan Manisa’da bağa dönüştürürseniz, zaten rekoltede bir sıkıntı yaşıyoruz, özellikle ürünün, mahsulün güzel olduğu yıllarda piyasa çöküyor, rekabet etme şansını kaybediyor müstahsil. Yani bu Komisyonun da kurulma amaçlarından bir tanesi bu. Bu amaca biraz sanki hizmet etmeyecek bir teklif bu. Dolayısıyla, mesela üretici birlikleriyle konuşuyoruz, konuştuğumuzda, onlar da aynı şeyi bizden istemişlerdi ve biz zorla kaldırttık. En azından alternatif ürüne ya da yaş olarak, sofralık olarak ihraç edilebilecek bir ürüne yönelmesini teşvik etmek maksadıyla fidan desteği deseniz bu anlaşılabilir bir şey olabilir yani bir kurumun, Bakanlığın bir kurumunun Bakanlıktan ayrı bir şey talep etmesi, bir öneride bulunması bana çok anlamlı gelmedi. Bunu bir gözden geçirmemiz lazım arkadaşlarımızla diye düşünüyorum.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Anlaşıldı efendim.

BAŞKAN – Yani müstahsilin de böyle bir mağduriyeti... Yoksa müstahsil zarar görecektir netice itibarıyla bu işten.

Bir başka eksik gördüğüm yer vardı, gerçi sunumunuzda düzeltiyorsunuz, 40 bin küsur kişiye mesaj gönderiyoruz ama “50 bin tane üretici var.” diye başta da düzeltmişsiniz. Bu, kurum üzüm “ABD’de 3.400 dolar/ton.” demişsiniz, mümkündür, olabilir. Biz zaman zaman üretici birlikleriyle de konuşuyoruz, sebebini söylememişsiniz, sadece bir ihracatçının ya da pazarlamacıların birbirleriyle olan rekabeti olabilir mi bu ya da başka bir etken, bir şey var mı? Bu sadece bir rekabetten kaynaklanıyor olmasa gerek diye düşünüyorum.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Yani gördüğümüz sorunun bundan kaynakladığını düşünerek onu söyledik.

BAŞKAN – Mesela, ABD’de net 3.400 dolar, bu fiyat nihai tüketiciye yansıtacak.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Evet.

BAŞKAN – Eğer benden 1.700 dolara alıp 2 bin dolara mal ediyorsa bir Amerikalı pazarlamacı niye beni tercih etmesin 2 bin dolara veya 2.500 dolara? Netice itibarıyla, tüketiciye yansıtacak bunu. Rekabet etme şansı daha kolay olacak. Burada başka bir şey var mı, onu öğrenmek istiyorum bilgi sahibi olan varsa.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Yok efendim, sadece...

BAŞKAN – Yani ticarete acımasız bir rekabet...

TARİŞ ÜZÜM BİRLİĞİ AR-GE MÜDÜRÜ DR. MÜBECCEL TOPUZOĞLU – Konuşabilir miyim?

BAŞKAN – Mübeccel Hanım, buyurun sizi alalım.

Yani bu bana çok anlamlı gelmedi. Benden 1.500-1.700 dolara alıp 2.500 dolara satabilecekken niye 3.700 dolara alsın da 4 bin dolara satsın Amerika’da pazarlamacı veya market?

TARİŞ ÜZÜM BİRLİĞİ AR-GE MÜDÜRÜ DR. MÜBECCEL TOPUZOĞLU – Amerika’daki bu fiyatın sebebi, Amerika’da geçtiğimiz sene büyük bir afet yaşandı; kuraklık, iklim koşulları, yağmur. Bu sebeple orada rekolte düşüklüğü söz konusuydu, bu birinci faktör. İkincisi, Amerika’da üzüm şeker sanayisinde... Yani bu nişasta bazlı şekere alternatif olarak yeni bir şeker sanayisi oluşmaya başladı. En son ekim ayında Dünya Kuru Üzüm Üretici Ülkeler Konferansı’na katıldılar yöneticilerimiz, onların sunumlarını ben incelediğimde üzümün şeker sanayisinde kullanılma olanağı ortaya çıkıyor, öyle bir sanayi oluşuyor ve böyle bir projeksiyon yapmışlar, üzümü endüstride şeker olarak kullanma yönünde bir açık oluşuyor.

BAŞKAN – O sorunun cevabı değil.

TARİŞ ÜZÜM BİRLİĞİ AR-GE MÜDÜRÜ DR. MÜBECCEL TOPUZOĞLU – Yani tüketim anlamında, üretim az, iç tüketim fazlaşıyor, bu sebeple fiyatlarda bir artış oluyor.

BAŞKAN – Biz o pazara ulaşamıyor muyuz? 1.700 dolar, 1.500 veya 2 bin dolar fiyatla Amerika’ya gittiğimizde çok rahatlıkla, hiç reklam vermeden müşteri buluyor olmamız lazım.

TARİŞ ÜZÜM BİRLİĞİ AR-GE MÜDÜRÜ DR. MÜBECCEL TOPUZOĞLU – Şimdi, ikinci bir faktör daha var, sorunuza şöyle bir cevap vereyim: Amerikan üzümü bandırma solüsyonu kullanılmadan, direkt üzüm kesildikten sonra kurutulan, yöresel anlamda Thompson tipi olarak adlandırdığımız bir üzümdür. Potasa kullanılmaz Amerikan üzümünde. Bizim bu tip ürettiğimiz üzüm miktarı daha az. Biz genelde potasyum-karbonat-zeytinyağı karışımına bandırarak kurutuyoruz. Onlar bunu dalında kurutma tekniği geliştirmişler. “Selma Pete” denen bir çeşit var, buraya yazmış Sayın Müdürümüz. Yine, Dünya Kuru Üzüm Üretici Ülkeler Konferansı’nda bahsediyorlar, hasat maliyetini düşürmek amaçlı zenebi kuvvetlendirmişler, asmanın üzerinde üzümü kurutuyorlar ve onları kesip makineli hasatla kurutuyorlar. Ve buna bu seneki gelişmesi... Yüzde 40 buna geçmişler Thompson’da, üretim maliyetlerini düşürmüşler. Yani üzüm tipi değişik Sayın Başkanım. Yani bizim üzüm potasaya bandırılmış, onlarınki Thompson tipi dediğimiz potasaya bandırılmamış üzüm, farklılık arz ediyor.

BAŞKAN – Neyse, özelde konuşuruz, ben tatmin olmadım.

Celil Hocam, buyurun.

CELİL GÖÇER (Tokat) – Değerli Başkanım, kıymetli Komisyon, kıymetli misafirler; teşekkür ediyorum, çok güzel bilgiler verdiniz hakikaten.

Burada, bitkisel üretim aşamasının her aşamasına çok hâkimsiniz çünkü her aşamasında görev alıyorsunuz, teorik olarak, pratik olarak bilgileriniz var, ben kendi adıma çok faydalandım.

Şimdi, burada, arz sorunu mu var, pazarlama sorunu mu var? Hani, bu hakikaten çok önemli. Yani arz aşamasındaki, bitkisel üretim aşamasındaki sorunlara vâkıfsınız, çözümler de öneriyorsunuz ama daha önemli kısmı şu anda pazarlama aşaması gibi geliyor. Çünkü pek çok aşamada bu gündeme geldi. Bunun temelinde çiftçilerin beraber hareket etmesi, ölçek ekonomisi gibi çok majör faktörler var. Hani, buralarda bir aşama kaydetmişsinizdir diye düşünüyorum. Tabii piyasayla ilgili kısımlar var, o konuda düzenleme yapılmasının çok önemli olduğunu ben düşünüyorum.

Kooperatif ve çiftçi birliklerini ifade ettiniz. Üretim birliklerinin, çiftçi birliklerinin ticaret yapma yetkisi bildiğim kadarıyla yok, satamıyor yani. Dolayısıyla burada kooperatifler eliyle bu işi örgütlemek ve piyasanın nasıl işlediği konusunda daha detaylı çalışmak lazım diye düşünüyorum.

Sayın Başkanım, uygun görürseniz, tabii, daha önce birliklerden görüş aldık ama bu konunun pazarlama aşamasında Komisyona daha detaylı bilgi verecek şekilde ilgili kurumların davet edilmesi, bu konuda biraz daha detay çalışmanın faydalı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gaytancıoğlu.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Evet, burada biraz ayrılıyoruz sizlerle çünkü biz olaya şöyle bakıyoruz: Arzı kısıtlamak bir amaç değildir. Tarım politikasının 6 tane temel amacı vardır: 1) Üretmek. 2) Üretene gelir aktarmak. 3) Eğer fazla üretiyorsanız bunu dışarı satmak, ki bunu konuşuyoruz şu anda. 4) Kendimize yeterli olmak. Birçok üründe Türkiye kendine yeterli değildir. 5) Verimli üretmek. 6) Çevreye yönelik amaçlar.

Şimdi, üzümde bunların hepsini aşağı yukarı görebiliyoruz. Üretiyoruz, çiftçimize geliri yeterince aktaramıyoruz, zaten sıkıntı burada doğuyor. Dışarı mal satamamamızda bir sıkıntı var. 1.500 dolarlık bir ürünü... “Şimdi, yeni yeni 1.700 dolar oldu.” diye yansıda gösterdiniz. Rakiplerimizden çok daha kaliteli bir ürün üretiyoruz, demek ki bir politika eksikliği, bir politika yanlışlığı var, bir tarım politikası eksikliği var. Sizin çevreye de duyarlı çalışmalarınız var, organik ürüne yönlendirmeye çalışıyorsunuz, iyi tarıma yönlendirmeye çalışıyorsunuz. Bu amaçları gerçekleştirmek için araçlara ihtiyaç var. 2 tane de temel araç vardır. Biri fiyat politikası, ki fiyat politikası artık yok çünkü birlikleri devre dışı bıraktık, birlikleri desteklemiyoruz, ihracat pazarına yönelik bir destekler, teşvikler son derece az. İkincisi de fiyat dışı destekleme. Israrla söylüyorsunuz, ben bakıyorum, mazot ve gübre desteği diğer ürünler kapsamına alınıyor. Yani şimdi elinizde bir silah var, bu silahı kullanmıyorsunuz. Yani, hadi, tamam, bazı dış politika hatalarından dolayı sıkıntılarımız var ama biz bunları hep yapıyoruz. İşte “İhracat pazarının yüzde 60’ı, yüzde 70’i Rusya pazarı.” dediniz. Bir sıkıntı olduğunda orada da bir sıkıntı oluyor ama bizim bu arzı yönetmemiz lazım, çiftçimiz de üretmek istiyor. Hele bağ dediğiniz bir alanın öyle anında sökülüp yerine alternatifi konmaz. Yani kırk elli yıl buradan nitelikli verim alacaksınız, bunu çok iyi yönetmeniz lazım ve dünyada da çok avantajlı bir konumda olan bir ürüne sahipsiniz. Yani Komisyonumuzun amacı -Sayın Başkanım, burada size katılmıyorum- arzı kısıtlamak değil, arzı yönetmek, dünyaya mal satmak ve bu satıştan para kazanarak çiftçimize bu parayı aktarabilmek olmalı.

Dediğim gibi, fiyat dışı destekleme politikasını Hükûmet nedense kullanmıyor. Yani mazotta, gübrede, hatta biyolojik mücadele yöntemlerinde daha fazla destekleme yaparak... Ama esas destekleme bu yönde değil “İhracat pazarlarını nasıl geliştirebiliriz?” yönünde olmalı. Yani üretici örgütleniyorsa, kendi aralarında organizasyonlar kuruyorsa bunları artık fuarlara mı götürürsünüz tanıtım amaçlı, yoksa başka pazarlara girmek için destekler mi verirsiniz ya da bize yapılan gibi... Yani adamların Dışişleri Bakanı geliyor, her gelişte bir şeyler gidiyor. Örneğin, şeker fabrikaları şu anda gitti. Yani bizde bir yere gittiğimizde diyelim ki: “Kardeşim, bu üzümü niye almıyorsunuz?” “Biz de sizin şu ürününüzü almayız.” diyerek pazarlıklar, daha nitelikli bir dış politika uygulamamız gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu, bunları rapora muhalefet şerhi olarak ekleyebilirsiniz.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ekleyeceğim zaten.

BAŞKAN – Genel Kurulda bu hususta, tarım politikalarıyla ilgili sunuş ve konuşma yapabilirsiniz. Burada da kısmen yapabilirsiniz ama mümkünse...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ama işte buradaki amaç arzı kısıtlamak olmamalı, arzı yönetmek olmalı.

BAŞKAN – Tamam, bunu ifade ettiniz, sebeplerini de söylediniz. Arkadaşlarımıza sualleriniz varsa lütfen yöneltin, değilse bunlara da cevap verebilecek şeyim var, cevap da vereceğim. Bu hakkımı mahfuz tutuyorum.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Vermek zorunda değilsiniz canım. Biz gördüğümüzü söylüyoruz, aramızdaki ayrılık noktasını söylüyoruz.

BAŞKAN – Bakın, Komisyonun görev alanıyla ilgili değil söylediğim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Görevimiz bu. Bir sorun var.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, biz söz söylemeyelim, siz kendi kendinize...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – O zaman biz hiç görüş belirtmeyelim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Gelsinler, konuşsunlar, biz hiç katılmayalım. Elbette eleştireceğiz...

BAŞKAN – Soru yöneltin, itirazım yok.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ama sürekli müdahale ediyorsunuz Sayın Başkan. Bu Komisyona sizin çağırdığınız bir tane adam geliyor, oraya oturuyor, profesör, saygı duyuyorum, bize Cumhurbaşkanlığı danışmanlığı üzerinden gıdayla, bilimle alakası olmayan bir sunum yapıyor ve siz bize onu dinletiyorsunuz ama biz ses çıkarmıyoruz. Ama bir şey söylemeye kalkınca benim buna sözüm var...

BAŞKAN – Sayın Sarıbal, lütfen butona basın öyle konuşun, kayıtlara girsin istiyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tamam.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, benim daha bitmemişti. Sonra Sarıbal’a verirsiniz.

BAŞKAN – Arkadaşımız bitirsin.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi sizin bu söyleminiz üzerine ben söz aldım, yoksa almayacaktım. Güzel güzel dinliyorduk. Yani arzı kısıtlamayı konuşuyoruz. Ne demek? Arzı kısıtlamak değil, arzı daha fazla nasıl artırabiliriz, bunu daha fazla nasıl satabiliriz, tarım politikası...

BAŞKAN – Ne faydası olacağını da izah eder misiniz?

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Gayet güzel bir şekilde

BAŞKAN – Yanınızda oturan arkadaşım, bakın, üzüm üreticisi. 500 bin ton rekolte olduğunda bu fiyat nereye düşer, bir söyler misiniz?

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bunu satarsanız çok avantajlı olursunuz. Bakın, ben bu konuda...

BAŞKAN – “Satarsanız...” Afaki konuşmayacağız, hamaset de yapmayacağız. Ben bunu söylemeye çalışıyorum.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bu konuda da bilim adamıyım, kitaplarım var, tarım politikasının amaçlarını da bilerek saydım. Altı tane amacı vardır dedim, eğer fazla ürününüz varsa, dışarı satabiliyorsanız bu bir amaçtır, üzerinde durulması gereken bir amaçtır ama siz bu ürünü satamıyorsanız o da Hükümetin en büyük sorunudur. Ben bunu dile getirmeye çalıştım.

BAŞKAN – Üzüm pazarlamacılığını devlet mi yapmalı diyorsunuz?

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bakın, az önce bir şey söyledim. Dinlemediniz demek ki. Çeşitli organizasyonları devlet hemen yapmalı demedim. Organizasyonlar olur, buna destek verirsiniz, fuarlara mı götürürsünüz dedim, hatırlarsanız. Marka mı yaratmalı dedim.

BAŞKAN – Teşvikler var, bunu biliyor musunuz? Üretici birliklerinin bir kısmı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının, KOSGEB’in yaptığı desteklemelerle...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Demek ki yeterli değil bu destekler ki sorun var. Bakın, 1.500 dolardan bahsediyoruz, 1.700 dolara yeni çıktı diyoruz, hâlbuki bizim rakiplerimiz daha fazla fiyatla satıyorlar. Demek ki bir yerde bir sıkıntı var. Bunu anlatmak istedim. Yani bizim görüşlerimizi değerlendirmeyeceksek hiç konuşmayalım o zaman, bir daha da söz almayalım.

BAŞKAN – Hayır, konuşun ama doğrularla birlikte konuşalım.

Türkiye’de 2001 yılında üzüm 1 dolardı. 2.200-2.480 dolara kadar çıkmış bunun fiyatı. Sorun arzda. Dolayısıyla arzla ilgili bir tedbir almazsanız müstahsiliniz de üreticiniz de bundan zarar görür. Bunun ne kötülüğü var? Bunu maksatlı söylemiş değilim, bir kurumu eleştirmiş değilim ya da bir siyasi partiye bir eleştiri getirmiş değilim. Rekolte yüksek olduğunda fiyatlar düşüyor. Bir vakıayı söylüyorum, bir tespit. Buna itirazı olanı var mı arkadaşlarımızın içerisinde, birlikler dâhil? Her gelen bize bunu söyledi.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – İşte ben de burada ayrıldığımız noktayı söylüyorum.

BAŞKAN – Tamam, ayrılabilirsiniz.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Yani üreten, hiçbir zaman cezalandırılmamalı. Rekolte yüksek olduğu zaman onu satabilmeliyiz biz. Fındıkta da aynı şey var. Arz fazlası olan ürünlerde her zaman bu sorunlar olur. Biz onu dünyaya satmalıyız ki para kazanmalıyız. Avantajlı bir konuma sahip olduğumuz bir ürün bu. Yani fındık da böyle, bu da böyle. Kaç tane böyle ürünümüz var ki?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İhracat ve tüketiminizin fazlasını bir niyet bir temenni olarak sadece “satmalıyız” demekle geçirirseniz müstahsil bundan istifade etmez. Bu Komisyon müstahsilin daha iyi gelir elde etmesi ya da varsa sorunlarının tespitine katkı sunması amacıyla kuruldu. Ben bunun için söylüyorum. Bir siyasi partiye eleştiri getirmemişim. Bir vakıayı söylüyorum, bir tespiti söylüyorum, kurumun içerisindeki çelişkileri ifade etmeye çalışıyorum. Kaldı ki bağları da birdenbire kökleyelim, sökelim, yeniden yeni bağlar dikelim demiyorum, rehabilite edilecekleri söylüyorum. Yaşlanmış, hastalıklı bağların yenileşmesine itirazımız mı var? Buna destekleme yapalım ama bağ alanını genişlettiğiniz takdirde müstahsil bundan istifade etmiyor. Ben bu bölgede yaşıyorum. O insanlar bundan mutlu olmuyor. Buna çözüm bulmak amacıyla kurduk bu Komisyonu. O maksatla söylüyorum.

Buyurun Sayın Sarıbal.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, hakikaten şu yöntem konusunda... Yani bırakın, rahat rahat eleştirelim, bir şey çıkar belki ortaya. O eleştiriler bile kıymetlidir ama siz her defasında, arkadaşlarımız -birkaç kez de ben karşılaştım bu durumla- birkaç bir şey söylemeye başladığı andan itibaren hemen bir savunma

mekanizması ve itiraz geliştirip olayı orada bitirmek istiyorsunuz. Gerçekten samimiyetle söylüyorum, eğer böyle yapmaya devam ederseniz bu Komisyona gelmemizin hiçbir kıymeti ve anlamı yok. Elbette ne sizin ne bizim kendimizle ilgili bir derdimiz yok. Amacımız üreticilerle ilgili ve Türkiye'nin var olan önemli bir üretim alanı olan bağ ve bağ alanında da çalışmak.

Birkaç şey söylemek isterim. Öncelikle biraz önce söylediğiniz arz meselesi sadece üzüm üzerinden, bağ üzerinden değil, Türkiye'nin birçok üretim alanı üzerinden sorgulanması gereken bir alandır ama bunun da cevabı aslında sizin raporunuzda var. Arkadaşa teşekkür ederim. Diyor ki mesela: "Bağ alanlarımız ve üretim potansiyelimiz ortaya konulmalıdır." Hemen onun altındaki açıklamada şunu yazıyor: "Dünya şartlarında rekabet için planlı üretimin olmazsa olmaz şartıdır." Türkiye'nin en büyük sorunu bu. Üretim planlaması. Hangi konuda olursa olsun tarımın bütününde siz bir üretim planlaması yapmıyorsanız... Özellikle söylüyorum Sayın Başkan: Üretim planlaması yapacaksınız. Bu üretim planlamasının da birkaç ayağı var. Bir, toplumun temel tüketimi; iki, uluslararası alanda yani ihracata dönük ayağı yani katma değer sağlama, gelir getirme. Ama bu gelir getirme meselesi ya da uluslararası alana, ihracata dönük ekimi yaptırmanın meselesinin altında da tamamen uluslararası ilişkiler yatar. Yani Rusya uçağını çiftçiler düşürmedi, domatesçiler düşürmedi, öbürü düşürmedi, beriki düşürmedi. Tam da orada devlet mekanizması, siyasi mekanizma, o tür beklenmedik, istem dışı durumlarda devreye girmeli, çiftçinin o zararını öyle veya böyle alıp halka dağıtabilmeli, alıp başka ülkelere verebilmeli. Aynen TMO'nun devreye girmesi fındıkta vesaire, tartışmalıdır ama en azından vardır, bir şeydir. Yani o yüzden bütün bu sorunları aşabilmenin temeli -belki sizin sorunuza da cevaptır bu- sağlıklı bir...

BAŞKAN – Beni destekliyorsunuz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Destekliyorum tabii. Ben doğru olanı desteklerim ama doğru olmayı da...

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu'na eleştiri getirmiş oluyorsunuz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hayır, hayır.

BAŞKAN – Planlamadan söz ediyorsunuz. Benim söylediğim planlamadır.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ama on beş yıldır hiçbir planlama yapmadınız ki.

BAŞKAN – Yapıyoruz. Takip etmiyorsunuz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Elbette Gaytancıoğlu "Şu anda üzüm üreticilerini cezalandırmakla olmaz bu." diyor ve doğru söylüyor.

BAŞKAN – Takip etmiyorsunuz. Bir planlama var.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Nasıl bir planlama?

BAŞKAN – Bakın... Neyse, siz bitirin, sonra. Karşılıklı götürmeyelim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hayır, ben göremiyorum öyle bir planlama on beş yılda. Bakın, İspanya yedi yılda ülkedeki tarım planlamasının yüzde 90'ını tamamladı Sayın Başkan, yüzde 90'ını. Üzüm bağ alanlarını belirledi, oraya üzüm bağ alanlarını taşıdı, başka bir bölgede üzüm bağ alanlarını kaldırdı, onun yerine zeytin dikti ve her iki ürün de üretime geçene kadar ilgili çiftçileri destekleyerek onların zarar etmesini, onların mağdur olmasını engelledi. Budur planlama. On beş yıldır eğer siz planlama adına bir şey yapmamışsanız ya da yaptığınızdan sonuç alınmamış, etmemişse -aynı hayvancılığa yaptığınız yatırımlar gibi, öbür tarafa yaptığınız yatırımlar gibi- biz bugün hâlâ üzümü arz meselesinden tartışıyorsak elbette planlama yapılmışsa bile demek ki sonuçları alınamamış bir plan olarak söylemek isterim.

Diğer bir konu da -arkadaşlarım söyledi- biyolojik mücadele. Arkadaşlar, bu çok önemli. Biliyorsunuz, artık çok hani işin içinden biri olarak söylüyorum. Ben de elmalarda biyolojik mücadeleyi kullanıyorum ama armutta iç kurt için biyolojik mücadele desteği olmadığı için ciddi bir maliyet. 50 lira olması da önemli ama yetmez. Biyolojik mücadele desteğinin günün koşullarına göre fiyatının yenilenmesi lazım. Bu 30 liradan 50 liraya çıktı ama onun yeni fiyatının ne olduğunu bilmiyorum. Sormadım. Hani buraya gelince bilmiyordum bu konuşulacağını ama inanıyorum ki o artmıştır. Yani 30 lira ile 50 lira arasındaki o zam belki öbür tarafa yansımamıştır ama çok önemli buluyorum ve bunun ciddi anlamda artırılması lazım. Ama bunun yanında şöyle bir şey de var: Sadece bağ salkım güvesi değil mesele. Yani afidler var, kırmızı örümcek dediğimiz, Avrupa kırmızı örümceği dediğimiz birçok emici böcekler var. Yani bütününde gerçekten zirai mücadele anlamında ciddi bir destek verilmesi lazım. Yapılan kontrollü mücadeleler, reçete sistemi, bütün zorluklarına rağmen çok ciddi olumlu sonuçlar da doğurmuştur. Ben bu kadar objektif ve gerçekçiyim çünkü bizzat içerisindeyim. Gerçekten belirli bir noktaya gelmiştir. Yetiyor mu? Henüz yetmiyor. Yani bu konuda, zirai mücadele konusunda ve elbette kalite ve standart konusunda da şunu söylemek isterim: Sağlıklı, düzenli bir gübreleme modelinin olması lazım arkadaşlar. Bu çok önemli. Yani o özellikle budama sisteminin ve onun yanında -hani fiziksel yöntemler elbette önemli ama- düzenli bir gübreleme modeli, parsel başında mutlaka bir tahlil yapılması, o tahlil üzerinden gübrelemenin yapılması çok önemli. Yani insanlar ekonomik olarak bu işi... Özellikle gübre çok yanlış kullanılıyor arkadaşlar, içinde olduğum için söylüyorum. Yapıyoruz analiz, analizde 8 kilo çıkıyor, 7 kilo çıkıyor, 6 kilo çıkıyor ama çiftçi 30 kilo kullanıyor, 40 kilo kullanıyor, 50 kilo kullanıyor yeri geldiğinde ya da damla sulamada toplam bir sezon boyunca 15 kilo veriyor ama çiftçi “Ya, bu da yetmez, bu ne kadar az.” deyip -alışkanlık var ya, o alışkanlığı kırmak kolay değil- 50 kilo kullanıyor. Hani yetiştiricilik anlamında ve özellikle ilaçlama anlamında da bunu söylemek istedim.

Teşekkür ederim.

Söyleyeceklerim bu kadar.

BAŞKAN – Size de teşekkür ediyorum.

Ayrıca bana sunmuş olduğunuz katkıdan dolayı da ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Çok kısa bir ekleme yapmak istiyorum.

BAŞKAN - “Planlama yapılıyor mu?” dediniz, planlama yapılıyor. Bu hususta birçok kanun çıkardık, detaylarına girmeyeceğim ama havza bazlı desteklemeler dâhil olmak üzere üreticiyi yönlendirecek primlerle özellikle bunları çok yaptık. Bugüne kadar yaptığımız gibi bundan sonra da yapmaya devam edeceğiz.

Benim Sayın Gaytancıoğlu’ndan ayrıldığım husus şu...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Detaylarına girin Başkan.

BAŞKAN – Detaylarına da girerim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Girin. Yani amacı nedir?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Primle desteklemelerinizle ilgili... Rakamları açıklayacağım Başkan.

BAŞKAN - Bakın, biyolojik desteklemeyi arkadaşlarımız da söylediler, bundan istifade eden arkadaşlarımız da birlikler de dâhil gelenler burada teşekkür etti.

Buraya sanki ilgisiz, alakasız kurumları davet etmişim gibi bir siteminiz oldu, eleştiriniz oldu. Özellikle bunu hem sizinle paylaşayım hem buradaki hazırun bilsin hem de kayıtlara girsin diye söylüyorum. Arkadaşlarımız çıkarmışlar, bugüne kadar bu tür komisyonların yaptığı ortalama 5-6 toplantıdır, biz 8 toplantı yapmışız, bugünkü toplantı dâhil. Burada tarımı bilen ve özellikle bağ ve bağcılık alanında söz sahibi birçok arkadaşı çağırmışız, davet etmişiz, onları dinlemişiz; ziraat odaları dâhil, tüm kurumları, birlikleri, kooperatifleri ve yerinde, mahallinde ziyaretler yapacağımızı söylemişiz. Bu mahallindeki ziyaretlerimizde de yine üretici birlikleri dâhil olmak üzere müstahsilin de kısmen, ihracatçının da içerisinde bulunduğu, pazarlama işlerinde aracılık yapan kimler varsa – tüccarlar dâhil- bu emtianın, bu malın değerlendirilmesi noktasında katkı sunabilecek kimler varsa onlarla da bir araya geldik.

Ticaret borsasını çağırdık, sadece ticaret borsasıyla iktifa etmedik, ihracatçıları çağırdık. Dinlenen kişi sayısı 42 arkadaşlar, bugüne kadar da yine Komisyonumuzda görev almış arkadaşlarımız 10 kişi. Kurumlardan talep edilen bilgi ve belge adedi de 12 yani tamamen sektörün sorunlarıyla ilgili, alakalı. Bir de “Tanıtımına yönelik ve insan sağlığı üzerindeki etkilerine yönelik de bir hoca gelsin.” denince bu işte uzman olabilecek bir arkadaş, bir profesörü veya bir doçenti davet ettik, neyse, şeyini de çok fazla bilmiyorum. Kurumdaki arkadaşlarımızın bize teklifi sonucu o arkadaş davet ettik, Celil Hocanın teklifiydi bu, hatta tıpçı bir arkadaş bulunursa bu tüketim alışkanlığımızı değiştirmek adına -ki yanılmıyorsam Sayın Sındır siz de vardınız o toplantıda- bir hekimin bunu söylemesi, tüketim alışkanlığımızı, özellikle genç nesiller üzerinde etkili olabilecek, yönlendirebilecek, bu alışkanlığı kazandırabilecek bir öneri olursa makbul olur nedeniyle davet etmişim ve istişareyle davet etmişim. Bugüne kadar buraya davet edilenlerin hemen hemen hepsinde hepimizin neredeyse ittifakı söz konusuydu. Bunu niye eleştiri konusu yaptınız, onu anlamadım.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hayır, eleştirdiğim konusu şuydu, cevap vermek isterim.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Her türlü şeyi çok açık bir şekilde dinliyoruz, gelen bütün arkadaşları dinliyoruz, herhangi bir şey demiyoruz, gayet de iyi, gayet de normal. O arkadaş da dinledik, oldukça elbet kendi konusunda bilgi sahibidir, saygı duyuyoruz ama gerçekten inanılmaz çelişkilerimizin olmasına rağmen dinledik, hiçbir şekilde de itiraz etmedik. Sizin de bütün açıklamalarınıza elbette katkı koyuyorsak zamanı gelince itiraz ettiğimiz zaman da oluyor ama itirazlarımızı çok hızlı bir refleksle kesip oradan itibaren bizim de uyumumuzu, adaptasyonumuzu bozan bir tarzla bir şey yönetiyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Sarıbal, siyaset yapacağız, hepimiz zaten siyaset yapıyoruz. Birbirimize eleştirimizi lütfen...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ama siyaset bu Sayın Başkan, tarım siyasetten de Hükûmetin buradaki politikalarından da ari değil.

BAŞKAN – Amenna.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şimdi, biz özelde bunu tartışıyoruz, İzmir üzerinden, kurumlar üzerinden tartışıyoruz ama bütününde bir ülkede uygulanan tarım politikalarıyla ilişkilidir, bunu sizin benden daha iyi bildiğinize inanıyorum.

BAŞKAN – Buna eleştiri getirdiğinizde varsa cevaplarımızın olmasından niye rahatsızlık duyuyorsunuz?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Hayır, rahatsızlık duymuyoruz, siz cevap verin ama bırakmıyorsunuz ki konuşalım.

BAŞKAN – Her söylediğimize cevap veriyorsunuz, tabii, bir cevabım varsa söyleyeceğim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, bu tarzınızı kesinlikle ben doğru bulmuyorum, açık. Belip gelmemekte de tereddüt ediyorum bu Komisyona, açık söyleyeyim.

BAŞKAN – Sayın Sındır, isterseniz Sayın Gaytancıoğlu sizden önce söz istemiş, ona vereyim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi, bizi yanlış anlamayın, biz üzüm yemek istiyoruz, başından beri aynı şeyi söylüyorum yani bu ülke bizim, sadece sizin değil ki.

BAŞKAN – Ya, üzüm yerken arada bir sopa da atayım istiyorsun Sayın Gaytancıoğlu, ben de buna, kusura bakmayın, müsaade etmem.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sopa atmıyorum. Bakın, ben bir bilim adamıyım, doçentliğimi ben tarım politikası alanında almışım. Bir doçentim, profesörlüğüme iki ay kala ben siyasete girdim, tabii ki bilimimi de kullanmak isterim ve tarım politikası dersini ben yıllardır anlatıyorum, kitaplarım var bu konuda, çalışmalarım var, dünyada da aynıdır yani dünyada da değişmez bunlar. “Tarım politikası nedir?” dediğinizde çiftçiye para kazandırmak zorundasınız, o üretiyor. Üreteni desteklemek zorundasınız, destekleme de devletin görevidir. Arada, tamam, şeker fabrikalarını söyledik, o biraz siyaset ama sizin bakış açınız bu. Arzı yönetmenin yoludur zaten planlama, planlama yapmazsanız başarılı olamazsınız ki.

Bakın, bir tanesi burada organik yetiştiricilik. Siz, şimdi, organik yetiştiriciliğe yöneldiğinizde zaten arz kendiliğinden azalır. Azaldığı zaman onu satamazsanız dünyaya, o fiyatlarda satamazsanız yani diğer ilaçlı üzümle, organik tarım olmayan, inorganik tarım olan üzümle aynı fiyattan satıyorsanız büyük bir sıkıntı vardır. Siz ürününüzü pazarlayacaksınız, ben onun yöntemlerini anlattım ama siz dediniz ki direkt: “Arzı kısıtlamamız lazım.” Ya, arzı niye kısıtlayalım? Üretimi planlıyorsunuz, bunun yolu organik... Bakın, aynı şeyi çayda yapmıyor mu şimdi devlet?

BAŞKAN – Üretimin planlaması aynı zamanda arzı kanunla değil...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Kanun mu dedim?

BAŞKAN – ...bakın, primlerle, başka şeylerle yönlendirmektir.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ama işte nasıl yönlendireceksiniz?

BAŞKAN – Planlama aynı zamanda kısıtlamayı da ihtiva eder içerisinde Sayın Gaytancıoğlu.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi, bakın, bazı şeylerde kısıtlıyorsunuz, bazı şeylerde kısıtlamazsınız, o ayrı bir şey.

BAŞKAN – Yani Avrupa’ya baktığınızda kanunla yasaklama getiriyor.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Türkiye bunu zamanında yaptı.

BAŞKAN – Avrupa ülkelerinde kanunen yasaklama getiriliyor mu getirilmiyor mu?

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Türkiye bunu zamanında yaptı, nitekim Türkiye yaptı ama sonrasında yanlış yaptı. Tütünde, dünyaya satamadığınız bir üründe arzı azaltırsınız, doğrudur, başka ürüne yönlendirirsiniz. Ama şimdi, siz bunu 500 milyon dolar para kazandığınız bir üründe niye arzı kısıtlamaya çalışıyorsunuz? Bunu yönetmeniz lazım, daha fazla para kazanmanız lazım. Organik üzümü kaç paradan satıyor Amerika? Belki bunun 2 katı fiyatla satıyor. Sizin bunu belki başka bir şekilde yönlendirerek, başka sanayilere destek vererek katma değeri artırmanız lazım, bunu konuşmamız lazım, bence Komisyonun toplanma amacı da budur.

BAŞKAN – Bunu sorduk, dikkatinizi çekti mi Sayın Gaytancıoğlu? Niye biz bu pazara uygun fiyatla giremiyoruz, bunu sordum.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – İşte, bunu araştıralım, biz onu söylüyoruz. Burada sizinle...

BAŞKAN - Bunun sebebini arkadaşlarıma sordum, biliyorsanız sizden bekliyorum bu cevabı.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Anlatıyorum işte ama müsaade etmiyorsunuz ki bakın, her sözümü kesiyorsunuz, siyaset yaptığımı söylüyorsunuz. Ben bir bilim adamı etiğiyle anlatmaya çalışıyorum, diyorum ki: Arzı yönetmemiz lazım diyorum, arzı kısıtlamak amaç değildir diyorum, bazı ürünlerde kısıtlarsınız diyorum, kısıtlanacak ürünler vardır diyorum ama üzüm bunlardan biri değildir, sizin dünyaya sattığınız ve para kazandığınız bir üründe bunu yönetmenin yöntemleri vardır. Aynı şey şimdi çayda. Organik çaya geçmiyor muz biz? Niye burada Hükümetin politikasını destekliyoruz? Aşırı gübre kullanmayalım diyoruz, organik olsun diyoruz. Fındıkta da belki bunu yapabiliriz, üzümde de yapabiliriz. Bu, arzı yönetmektir, arzı kısıtlamak değil. Ha, dünyaya siz bir şey satamazsanız, içeride de tüketemezseniz, onu çok fazla üretmenin bir mantığı yoktur. Üzüm ayrıdır, olaya böyle bakalım lütfen.

BAŞKAN – Peki.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bir ilave yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Yok, artık çok...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Desteklemek anlamında bir konuyu atlamışım, önce Başkanım konuşsun.

BAŞKAN – Açtım artık.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim.

Bu kış donu meselesi ve TARSİM meselesi... Kış donu meselesi, arkadaşlarım, zeytinde de biz bununla karşılaşırız. Sanıyorum bazı yıllarda, her zaman elbette olmaz ama beş yılda bir, on yılda bir, yirmi yılda bir kış –şubat, aralık, ocak- aylarında anormal yani mevsim normallerinin çok üzerinde bir soğukluk olur ve o suyu azalmış dalları bile kurutur, hatta gövdeyi bile kurutur. Bundan bahsediyorsunuz değil mi arkadaşlar?

MANİSA İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Evet.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bunu söylüyorlar.

Bu konuda kış donu bence Afet Kanunu'yla düzenlenmesi gereken bir şey olabilir, TARSİM'in bu riske girebileceğini düşünmüyorum. Çünkü şu anda TARSİM'in bu don sigortası, özellikle nisan aylarındaki bu dona karşı yaptığı destekleme ya da yaptığı prim gerçekten maliyeti kurtarmıyor arkadaşlar. Ben çiftçiyim. 3 kere 3 değişik kuruma hesaplattım, bir dışarıda, bir içeride Ziraat Bankasına hesaplattım ve yapmama kararı aldım. Yüzde 20 muafiyet, yüzde 40 muafiyet üzerine koyduğunuz zaman ve o yüzde 20, yüzde 40'ın brüt rakamdan düştüğü zaman, Başkanım, yüzde 100 zarar olursa ancak verdiğiniz sigorta sizi geri çevirebiliyor, ayakta durabiliyorsunuz yüzde 100.

Bugüne kadar da yüzde 100 olmuyordu, mutlaka yüzde 30, yüzde 40 kalıyor. Yüzde 30, yüzde 40 kaldığından TARSİM cevap vermiyor. TARSİM'in bu don primi meselesinin düzenlenmesi ve kış donu meselesinin de -daha önce ilk toplantımızda da konuşmuştuk- Afet Kanunu'yla düzenlenmesi gerekiyor. Tekrar bunu söylemek isterim.

BAŞKAN – Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, çok anlamsız tartışıyoruz gibi geliyor bana. Biz bir araştırma komisyonuyuz. Siz bakanlığımızı temsilen o makamda oturmuyorsunuz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir araştırma komisyonunda tabii ki iktidar partisinin bir üyesi olarak, çoğunluğa sahip olduğunuz için Başkanlık makamındasınız ve görevinizi elinizden geldiğince en iyi şekilde

yapmak gayreti içerisindeyiz; saygı duyuyorum, takdir ediyorum. Ancak yapılan her eleştiriyi, bize sunulan bilgiler ışığında sektörün sorunları, yanlışları ve eksiklikleri üzerine ortaya konan görüşleri bir bakanlık personeli gibi ya da bakanlığın bir yetkilisi gibi ya da Hükûmetin bir yetkilisi gibi–diyeyim, daha doğru olur, devletin bir kurumunu burada ifade etmeyeyim- bunu siyasi iktidara yönelik bir eleştiri gibi algılayıp yanıt verme çabanız, o zaman her şey demek ki eleştiriye yönelik ortaya koyduğumuz görüşlerin hiçbir anlamı yok, her şey gayet iyi gidiyor, problem yok, eleştirilerin de haksız eleştiriler olduğunu ifade etme çabanız doğru değil.

Bence burada usulde bir sorun yaşıyoruz, yoksa, tabii ki, bizler geleceğiz eleştiri yapacağız, kimi zaman AK PARTİ milletvekillerimiz de eleştiride bulunacaklar, yapılan işlemin doğru olmadığını görecekleler, kimi zaman MHP, kimi zaman HDP. Olması gereken yöntem budur. Ama siz, buradaki düşüncelerimize hemen bir savunmaya geçip yanıt verme ihtiyacında olmanızı ya da bunu hissediyor olmanızdan ben üzüntü duydum; onu söyleyeyim. Geçmişte de bunu yaşadık. Her neyse...

Şimdi, ben, ürün arzı meselesine gelmek istiyorum. Arzı sınırlamak, kısıtlamak ya da arzın gelişimine yönelik teşvikleri ortadan kaldırmak, yeni tesislere işte sertifikalı fidan desteğini üzümde, bağcılıkta olmaması gerektiğini söylemek, ben bunun da hâlen haksızlık olduğunu düşünüyorum, katılıyorum sayın hocamıza. Konunun uzmanı olduğu için aynı zamanda katılmak durumunda hissediyorum.

NECİP KALKAN (İzmir) – Kıfayetimüzakere Sayın Başkan.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir dakika... Kıfayetimüzakere değil. Ben sözümü bitirmedim. Bitireyim de ondan sonra.

NECİP KALKAN (İzmir) – Özur dilerim. Vallahi bitti diye söyledim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hayır efendim, bitmedi. Konuşurken “kıfayetimüzakere” dersiniz, bunu ben üzerime alırım.

NECİP KALKAN (İzmir) – Bitti zannettim Sayın Hocam, yapmayın. Samimi söylüyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, bakın, burada “arz” dediğimiz bir ürün arzı dışında yetkin üretici arzı da söz konusu. Üzüm üretimini bilen ve bunu yapma çabası içerisinde olan ve dünyada belli bir yere gelmiş, sektör olarak dünya piyasasında yer edinmiş bir ülkede o yetkin üretici arzını da değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum; bir.

İkincisi: Fiyat konusunda dünya piyasasında ABD’nin ton başına 3.400 dolar fiyatı olduğunu, bizim hâlâ 1.500-1.700’de olduğumuzu söylüyoruz ama düşük fiyata rağmen dünya piyasasında hâlâ yer edinmiyorsa bu sorun, dünya piyasalarındaki talebi biz değerlendiremiyoruz anlamını da taşır.

Arz sınırlamak değildir, talebi artırıcı önlemler almak önemlidir ki siz arz potansiyelinizi değerlendirebilirsiniz; sorun da burada. Arzı sınırlamak değil, esas olan talebi artıracak önlemleri, sadece iç piyasada ve iç tüketimde değil dünya piyasalarındaki talebi de artıracak önlemleri, politikaları sağlıklı bir şekilde ortaya koymak gerekir ki sizin bu dünyada iddialı olduğunuz üzüm sektörü, bağcılık sektöründeki iddianızı daha da geniş alanlara yayarak ülkede önemli bir sektör, önemli bir ürün olarak da bunu dünya piyasalarına sunabiliyor olmak, bunun çabası içerisinde olmak gerekir, yoksa arzı sınırlamak var olanla yetinmektir. Benim kabul edemediğim de budur Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI(Devam)

2.- Komisyon Başkanı İsmail Bilen’in, Manisa İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili İsmail Kaya’nın sunumu münasebetiyle yapılan konuşmalarda Komisyonun amacına matuf eleştiri ve öneriler beklediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Bakın, arkadaşlar, eğer usulde bir düzeltme yapmak istiyorsak... Ben bir partinin mensubuyum. O parti içinden iktidar çıkarmış, hükümet çıkarmış ve ülkeye hükümet eden, politikaları olan ve bu politikaları da genellikle kendi genel kurulunda ve sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanunlarla da hayata geçiren bir partinin mensubuyum. Ağaç kovuğundan gelmedik. Eleştiri yapıyorsunuz. Bu eleştirilere elbette tahammül edeceğim ancak Komisyonun amacına matuf eleştiriler ve öneriler olmasını beklerim. Burada genel tarım politikalarını konuşmaya başlarsak Komisyon amacından da ayrılmış olur, amacına da ulaşmamış olur. Bizden beklenen faydayı da sağlamamış oluruz.

Popülizm yapalım, arada bir iki eleştiri getirirken bunun içerisine genel tarım politikalarını da dâhil edelim ama sadece “Buraya Hükümet temsilcileri gelmiş, bürokratları eleştirelim ve buradan siyasi iktidara birtakım eleştiriler getirmiş olalım.” babından bakarsanız, buna cevap verme ihtiyacı doğar.

Ben bu partinin mensubuyum. Hükmeden, ülkeye hükmetme yetkisi bulunan bir iktidarın içinden çıktığı bir partinin mensubuyum. Buna cevap verirken niye rahatsızlık duyuyorsunuz? Ben eleştirilerinize tahammül ediyorum, sabır da gösteriyorum. Siz de benim cevaplarımı lütfen bu çerçevede değerlendirin, yoksa benim bir itirazım yok. Benim önerimi beğenmeyebilirsiniz, eleştiri de getirebilirsiniz ama bunu rapora muhalefet şerhi olarak koyarsınız.

Ben bunu sadece arzı dengelemek adına söylüyorum. İç piyasada ve dış piyasada eğer bunu tüketemiyorsanız daha fazlasını üretmenin bir mantığı yoktur. İktisat kuralıdır. Az çok biz de iktisat okuduk. Bunu teklif ediyorum. Bu öneriyi getirmemiz lazım.

“Efendim, Amerika’ya satmamız lazım.” Çok güzel. Temenni. Katılmayacak hiç kimse çıkmaz herhâlde üreticisinden tüketicisine varıncaya kadar. Ama bunun yöntemini söylememiz lazım. Bunu söylemekle iktifa edemeyiz. Bunu söylüyorsanız... “Efendim, ben hocalığını yaptım.” İyi, buyurun, çok güzel, anladım, satmamız da lazım. Bunu söylemek için hoca olmaya gerek yok. İlkokul mezunu üretim yapan bir adama da sorsanız o da söyler. Satmamız lazım ama satamıyorsak burada bir sıkıntı var. Nedir? Ben bunu öğrenmeye çalışıyorum. Dikkat ederseniz bürokrat arkadaşlara da... Tamam, satmamız lazım. Bu piyasada bu ürün bu fiyata gidiyorsa, ben 1.500-2.000 dolardan bu piyasaya giremiyorsam burada bir sıkıntı var, bir açmazımız var. Nedir? Bunu çözmemiz lazım. Varsa teklifimiz bunu sunmamız lazım. Bunu öneriyorum. Yok, biz eleştiri yapalım, iktidara her türlü şeyi söyleyelim, e siz iktidarın da içinden çıktığı bir partinin mensubu olarak bu eleştirilere tahammül edin, bize de hiçbir eleştiri getirmeyin...

Biz başka partilerin mensuplarıyız arkadaşlar. Aynı şeyi düşünmediğimiz için başka partilerdeyiz. Lütfen, siz de bana bu hususta anlayış gösterin. Kendi arkadaşlarımdan çok size söz hakkı da tanıyorum. Hiç birinizin sözünü de kısıtlamıyorum.

Celil Hocam, buyurun.

CELİL GÖÇER (Tokat) – Çok özür dilerim. Tartışmayı da uzatmak istemem de...

Aslında, burada, söylenmemiş bir sözden dolayı gereksiz bir vakit kaybı söz konusu. Burada Sayın Başkanı ben öyle anlamadım en azından kendi adıma söyleyeyim. “Arz azaltılsın” diye bir şey söylemedi, planlamadan, üretim planlamasından...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – “Arz kısıtlanarak” dedi.

CELİL GÖÇER (Tokat) – Kendi konuşmanızın içinde de üretim planlamasından zaten bahsettiniz. Ben de kendi konuşmamda pazarlamaya daha ağırlık vermek lazım, bu konuyu daha detaylı incelemek lazım diye fikir beyan ettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanrıkulu.

III.- SUNUMLAR(Devam)

2.- Manisa İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili İsmail Kaya'nın, ÇKS, İl Müdürlüğü olarak yapılanlar, sertifikalı bağ fidanı desteğinin kaldırılması, bağcılık sektörü ile üzüm üreticilerinin diğer sorunları ve çözüm önerileri hakkında sunumu(Devam)

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) - Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkanım, bu heyecanlı tartışmanın dışına çıkacağım ama ben İl Müdürlüğümüz çok ciddi, detaylı hazırladığı bu sunuşa geri dönüp oradan bazı sorular sormak istiyorum. Ama onu yaparken de klasik şu üretim planlamasını, arz fazlasını... Birkaç cümle söyleyeyim, zaten İsmail Bey sizin notunuzda bu var. Çok çalışıp çok detaylı bir not hazırlamanın tabii gadrine uğruyorsunuz şu anda, 2 sayfa gelseydiniz bu kadar kimse tartışmazdı ama elinize sağlık, çok ciddi bir çalışma yapmışsınız.

Şimdi, burada mevzu, fidandan yola çıkıldı, bakın, bağ fidanı hadisesinden yola çıkıldı, orada ben Sayın Başkanımıza katılıyorum. Geçen toplantılarımızda -toplantıya devamlı gelen arkadaşlarımız bunu bileceklerdir, takip edenler Komisyonumuzu- bağ fidanı ile ilgili olarak artık bir destek yapılmasına gerek kalmadı ama bunun yerine, üretimde ihracata yönelik olarak -bunu TARİŞ de söyledi, diğer arkadaşlarımız, ihracatçılarımız da tespit ettiler- pazara yönelik olarak üzüm çeşitlendirilmesi ve ona yönelik bir fidan teşviki olsun dendi. Şimdi, ikisi farklı bir şey. Sizin söylediğiniz olayı ben anlıyorum, bir kontrolden yola çıkarak yani sertifikalı olan fidanda teşviki zaten söylüyorsunuz. Aslında sizin muradınız, bir kontrolü sağlayabilmek yani o, farklı ve anlaşılabilir bir şey gibi görünüyor İsmail Beyciğim. O noktada buradaki tespitiniz tamam yani diğer, bütününe yönelik olarak bir fidan teşviki veya desteği değil o, o farklı bir olay. Yani sertifikalı olan, piyasada olan ürünler olsun ki ben ne olduğunu bileyim, kontrolünü de ona göre yapayım istiyorsunuz siz.

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Evet, aynen.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Tamam, doğru anlamışsınız biz sizi.

Şimdi, Başkanım izniniz olursa hızlı hızlı, hemen vakti de tasarruflu kullanayım.

BAŞKAN – Estağfurullah.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) - Şimdi, SMS sisteminde 50 bin aileye mesaj yolluyorsunuz ya, burada Sayın Genel Müdürlüğünüzün de biraz önce sunumunda olduğu gibi gıda kontrolüne ortak mı gidiyorsunuz? Bu önemli geldi bana yani bu mücadeleyi birlikte mi yapıyorsunuz? Birinci soracağım şey o.

İkincisi, kazançları ve yaptırımları olan bir üretim modeli getirilmesi demek İsmail Bey -bunu sizin Bakanlıkta, aynı zamanda şu sunuşunuzun içerisinde birçok da mevzuat değişikliği önerinizle birleştirerek soruyorum- acaba Bakanlık bünyesinde bu mevzuat değişikliklerini oturup bir arama konferansı gibi veya birlikte yapacağımız bir diğer çalışmayla bir neticeye ulaştırabiliyor musunuz? Sayın Bakana veya sayın yöneticilerinize -üstten aşağıya doğru- bu konuyla ilgili bir şeyler yapıyor musunuz? Çünkü siz burada ciddi bazı önerilerde bulunmuşsunuz, bazıları mevzuat değişikliğine tekabül ediyor, farklı şeyler. Bunu birlikte yapabiliyor musunuz yoksa bu bize sunduğunuz tarzda böyle kalacak, biz de işte buradaki Komisyonumuzun değerli üyeleriyle beraber sadece Komisyon raporuna

bir öneriler demeti olarak mı getireceğiz, bu çok önemli. Onun için bağılı olduğunuz kurumda lütfen bunun takibini yapın derim yani hiyerarşik yapınız içerisinde tabii, bürokratik hiyerarşi içerisinde ve bize yaptığınız gibi oraya da bu önerilerinizi götürün.

Stok kurumu ve lisanslı depoculuk... Bakın, bu Komisyonun başından itibaren temelde çözüm önerilerinin birleştiği ana eksenlerden biridir bu ancak tartışmanın temeli noktasına gene geliyoruz. Üzümde destekleme yok. Bakın, siz de sunuşunuzun başında Sayın Başkanımızın da olduğu fotoğrafı gösterirken “Destekleme kararını Sayın Bakan açıkladı.” dediniz. O bir destekleme değil. Tarımsal desteklerle ilgili olarak bir kavram kargaşasına yol açmayalım. Üzüm 2001 yılından beri öyle bir desteklemede falan değil yani zaten o taban fiyat uygulaması kalktı, o farklı bir şey. Bir müdahale kurumundan bahsediyorsak evet, işte Toprak Mahsulleri Ofisinin geçen sene fiyatın düşürülmesini önlemek için piyasaya girmesi bir müdahaledir yani piyasa ağızyla konuşursak o bir müdahale ama asla ve asla bir taban fiyatı veya bir destekleme fiyatı değil o. Olur olmaz ayrı bir şey, onu tartışmıyorum yani yapılan işlemi anlatmaya gayret ediyorum. Onun için orada stok kurumuyla ilgili ne yapılması gerekiyor, onu lütfen bir düşünmeye başlayın, sorularımın arasında o da var.

Bir diğer konu, bu İran’dan gelen şey, geçmişte de oldu, biz de yaşadık Sayın Başkanım Hükümet döneminde. Manisa’ya gelir gelmez, onu kastetmiyorum ben ama sınır ticareti çerçevesinde bu tip ürünler, maalesef, karpuz da girdi Türkiye’ye, patates girdi, başka birtakım ürünler girdi. Tabii ki bunların bir kontrolü olması gerekiyor ama zaman zaman hükümetler bu sınır ticaretine başvururlar. Yani son on beş yılda da Hükümetimiz bunları uyguluyor. Bunların uygulama alanları yerindedir, diplomasıyla birlikte kullanılan bir işlemdir bu ancak piyasaya bizim üzümümüz çıkacağı zaman veya gireceği zaman, arzın olduğu dönemde bunun olmamasını temin etmemiz lazım, burada esas mesele o. Yani sizin fiyatınızı etkileyecek bir anda ithalat veya bu tür sınır ticareti yaparsak o bizi sıkıntıya sokar, o önemli.

BAŞKAN – Bir katkı sunabilir miyim Sayın Bakanım oraya?

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Estağfurullah, tabii ki, buyurun.

BAŞKAN - Piyasada şöyle bir algı oluşuyor da ben onun için bunu öyle çok kullanma taraftarı değilim.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Şüphesiz haklısınız.

BAŞKAN - Piyasayı çökertmek adına zaman zaman...

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) - Böyle laflar dolanıyor, anlıyorum.

BAŞKAN - Bu lafları maksatlı çıkaran birtakım art niyetli tüccarlar olabiliyor.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) - Ha, o değil, kastettiğimiz tabii o değil.

BAŞKAN – Benim kastım odur yani bunu kullanarak piyasada fiyatı indirme adına kullanılır bu.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Anlıyorum, yok yok, o değil yani ben bir yöntem anlamında söylüyorum bunu.

BAŞKAN – Bu çok yaygın olan bir şey değil.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Yok, değil, tabii ki o değil.

BAŞKAN - Yoksa buna bir itirazım yok, tespite de bir itirazım yok.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Tabii ki.

Şimdi, İsmail Bey'in sunuşunda güzel bir başka konu var ama gene bir doktrin tartışmasına yol açmayayım burada, yoksa akşama kadar çıkamayız. "Ticaretin devlet kontrolünde yapılmasını sağlayacak bir sistem kurulmalıdır." demişsiniz İsmail Beyciğim, zaten aşağısında da "Planlı üretim olmazsa olmaz." demişsiniz, o birbirini bütünleştiriyor. Şimdi, bakın "Ticaretin devlet kontrolünde yapılmasını sağlayacak..." lafı o kadar muğlak bir laf ki biz burada Ticaret Kanunu'nun uygulanmasını mı istiyoruz? Yoksa sizin muradınız aslında o değil, sizin muradınız, Sarıgöl ve Alaşehir'deki çiftçiler ihracat yapan firmalar tarafından mağdur edilmesin, siz onu diyorsun. Ama benim de size âcizane eski bir devlet memuru olarak önerim, bu tip şeyleri yazarken aman çok dikkat edin, hani biraz önce söylediğim fidanda olduğu gibi. Bu laflar çünkü ucu açık laflar, nereye çekileceği belli değil. Alttaki satırı okuyunca ben dediğinizi anladım ama üstteki farklı. İhracatçı firmalar sıkıntıya düşmesin, teminat versin ve üreticiden aldığı parayı ödesin, sizin muradınız o aslında. Ama yukarıda "Ticaret, devlet kontrolünde yapılacak bir sistem." demek nedir? Yani şimdi, öyle muğlak bir ifade ki bu, hangi sistemi konuşuyoruz burada? Öyle bir sistemden bahsetmeye gelirsek yani üzümü bırakıp başka şeyleri anlatmamız lazım.

Bir diğer konu, burada önemli konulardan bence bir tanesi, kalfalara teknisyen ya da tekniker olması yönünde bir eğitim. Bu eğitimi kimin vermesi gerekiyor yani Bakanlığınızdaki bir bünyede mi yapılması lazım yoksa başka bir yerde mi yapılması lazım? Bir de onu bana açıklarsanız...

KDV oranında ben size şöyle katılıyorum: Sayın Başkanım, başka ürünlerde de konuştuk bunu, şarapta veya benzer diğer tarım ürünlerinde de var bu. Bu, Türkiye'nin bir kanayan yarası yani tarım ürünlerinin ilk çıkışında KDV'nin kesinlikle düşük olması lazım. Ben burada İl Müdürlüğünün hazırladığı bu öneriye katılıyorum Sayın Başkanım yani KDV oranını yüzde 8'den 1'e, 1 olmaz da başka bir şey olur. Ama doğrudur, adı üstünde, katma değer vergisi bu, ortaya bir katma değer yaratırsanız, bir şey olur, ikinci, üçüncü işleminden geçerse, bir sanayi ürünü hâline gelirse hatta, o zaman KDV yükselir ve alması gereken şeydir, dünya da bunu böyle yapar. Ama siz zeytinin KDV'sini yüksek tutup zeytinyağınınkini düşük tutarsanız zaten amaç bu değildir, aynı üzümde de şimdi yaşıyoruz bunu. Siz bunu bitki koruma ürünlerinde istemişsiniz, mantıklı geldi. Belki ana rapora Sayın Başkanım bunu koymamızda fayda olur diye düşünüyorum.

Ben bir de Sayın Kamil Hocama da sordum şimdi, bilmediğim için tabii bunu sordum. "DOV" ile "Selma Pete" denilen iki çeşit farklı bir üzüm müdür dalda kuruyan yoksa farklı bir şeyi mi konuşuyoruz?

MANİSA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL KAYA – Hayır, tek çeşit.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Tek bir üzümde bahsediyoruz, tek bir çeşitten bahsediyoruz. Tamam, o zaman anlaşıldı.

Şimdi gelelim şu fiyatlama meselesine. ABD'de 3.400 dolar, Türkiye'de niye 1.700 dolar? Bakın, sizin sunuşunuzda da şöyle var, yıllardır bir rekordan bahsediyorsunuz diyorsunuz ama şimdi, o tabloda İsmail, geriye döner bir bakarsan, zaten ara ara çok rekor kırmış Türkiye. Yani sadece 2017 sezonunda 419 milyon dolar değil, daha yukarılarda, bakarsanız -kendi tablonda da var- 530 milyonlar var, 503'ler var yani o rekorlar daha önce de kırılmış, önemli olan bu fiyata nasıl ulaşacağımız. Şimdi, Amerika'daki olay, Güney Amerika'daki 2.700 dolar olan şey çok farklı bir şey. Neden farklı? Bizim ürettiğimiz ürünün -biraz önce Mübeccel Hanım da anlattı- oradaki ağız tadı ve ürün standardı ile Amerika'daki farklı. Eğer adama göre ürün yetiştirirseniz kardeşim, o zaman o fiyata ulaşırsınız. Siz burada direktirseniz "Ben hâlâ Manisa Sultaniye'yle devam edeceğim. Ben bunu üretirim, kargadan başka kuş tanımam, yediğim de dut pekmezi." dediğiniz zaman bu fiyata geliyor bu iş. Öyle olmuyor

bu iş işte yani piyasaya göre ürün yapmanız lazım; Okan Bey'in söylediği o, Kamil Hoca'nın söylediği, İsmail Bey'in söylediği yani Komisyon üyelerimizin söylediği, hepinizin söylemek istediği ortak noktamız hep burada yatıyor. Bunları da çalışmalarınızın içerisinde alırsanız iyi olur İsmail Bey.

Çok teşekkür ediyorum. Emeğinize de sağlık, ciddi hazırlanmışsınız gelmişsiniz buraya.

BAŞKAN - Sayın Tanrıkulu, teşekkür ediyorum.

Tabii, Alaşehir İlçe Müdürümüz de burada. Alaşehir'den geldiği için kendisine de söz verelim.

Buyurun.

3.- Manisa Alaşehir İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Vekili Tarık Memiş'in, ÇATAK ile biyolojik ve biyoteknik mücadele desteklemesi ve ilaçlamalar hakkında sunumu

MANİSA ALAŞEHİR İLÇE GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ TARIK MEMİŞ - Teşekkür ederim.

Öncelikle, zatinalinizi ve Komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce desteklemelerden ve çoklu aktif maddelerin ortaya koymuş olduğu zararlardan bahsedildi. Ben hemen kısaca birkaç şey söylemek istiyorum. Şu anda gene Bakanlığımızın yürütmekte olduğu ve bizim de gerçekten yerinde gördüğümüz "ÇATAK desteklemesi" diye kısaca tanımlandırılan çevre amaçlı tarımsal arazilerin korunması desteklemesi var. Bu, içerisinde üç kategoriye ayrılıyor, her kategori ayrı ayrı destekleme modeliyle devam ettiriliyor. Şimdi, normalde Bakanlığımız, iyi tarıma, organik tarıma destekleme verirken bu çevre amaçlı tarımsal alanların korunmasıyla beraber üçüncü kategoride 135 TL de destek veriyor. Şimdi, bu elimizi güçlendiriyor çoklu aktif madde sayısını düşürmek adına. Burada biz entegre mücadele kapsamında, iyi tarım uygulamaları kapsamında gerek ISONET L olsun gerek mildiyo, kurşuni küf, külleme gibi hastalıklarla mücadelede -biraz önce sayın vekilimiz de bahsetti, kırmızı örümcek- ki bunların hemen hemen bir çoğunun artık biyolojik ve biyoteknik mücadele preparatları gündeme geldi ve bunları da yavaş yavaş çiftçimiz de kullanıyor, çiftçimiz de çok geride değil. Bu konularda üçüncü kategoride, çiftçilerimizi destekleme adı altında bunları uygulattırmaya çalışıyoruz ancak arazilerimiz birazcık parçalı, yapısal sorunlarımız var. Bunu Bakanlığımız, Meclisimiz de öncelikle 5403 sayılı ve 6537 sayılı Kanun'la beraber parçalı alanları korumak adına yıllarca yapılmayan bir kanunu çıkardı; bu küçük arazilerin daha da parçalanmaması adına, yürütmekte biraz zorlanmamıza rağmen yerinde ve doğru bir karar olduğunu düşünerek bunun arkasından da geleceğini ve küçük arazi parçalarından yavaş yavaş kurtulacağımızı düşünüyoruz. Şimdi, bunun ne ilgisi var? Çevre amaçlı tarımsal arazileri koruma planlaması, biraz önce konuşmamın başında söylemiştim, yerinde ve doğru bir karar. Bir işletme modelini kendi içerisinde beraber desteklemesini yani iyi tarımın, entegrenin, organik tarımın beraber uygulanmasını sağlıyor. Biraz önce sayın vekilim de söyledi yani organik tarım, evet, değer olarak belki şu anda istediğimiz bir değerde değil ama üretim maliyeti açısından desteklemekle beraber çiftçimizin sahada uygulamasını kolaylaştırıyor ki 135 TL, 70 TL, kategorisine göre 80 TL, 100 TL de organik tarım desteklemesi alıyor bu üreticimiz.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Dekar başına mı?

MANİSA ALAŞEHİR İLÇE GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ TARIK MEMİŞ – Dekar başına Sayın Vekilim.

Maliyetini düşünüyoruz ki arazide kullanmış olduğu biyolojik ve biyoteknik mücadele preparatı desteklemesiyle beraber üreticimiz dekarada 200 ile 250 TL arasında desteklemeye sahip oluyor. Şimdi, bu, üreticimizin elini güçlendiriyor çünkü biz iyi tarımda bu ÇATAK desteklemesini 50-60 dekarla... Kişinin mesela 200 dekarı olabiliyor ama biz, daha fazla üreticimiz istifade etsin diye aslında Bakanlığımızın uygulamada güzel olan fakat belki de farkında olmadığı, bizim de sahada uygulamaktan

da memnuniyet duyduğumuz bir destekleme modeli bu, 50-60 dekar... Entegre mücadele kapsamında 30-40 dekarlık arazi sahibi olan vatandaşlarımızı bu destekten faydalandırıyoruz. Dolayısıyla şununla karşılaşıyoruz yani bu neye yarıyor: İlaçlama ve gübreleme maliyetini bu destekleme düşürüyor gerçekten. Yani 40-50 dekar arazi sahibi olan bir üreticimize ÇATAK, ISONET L yani biyoteknik ve biyolojik mücadele desteklemesi, artı ve diğer desteklemelerle beraber, iyi tarım desteklemeleriyle beraber 40-50 dönüm arazi sahibi olan bir vatandaşımızı 15 bin TL gibi bir rakamla destekliyoruz. Yani bu, ilacının ve gübresinin maliyetini düşürüyor. Belki şu anda arz meselesini konuşuyoruz, maliyetini düşürmek adına yapılan bu çalışmalar yerinde ve doğrudur.

Özellikle biyoteknik mücadele meselesine ben başka, farklı bir açıdan bakmak istiyorum, o da şöyle: Gene ilçemizde yapmış olduğumuz bir çalışma kapsamında -daha somut ve daha zihinsel olarak algılayma açısından- bin dekar arazide salkım güvesiyle mücadelede 3 kere ilan ediyoruz ki erken uyarı cihazlarımız var, arazide tuzaklarımız var, arkadaşlarımız etkili sıcaklık toplamlarını sürekli takip ediyorlar. Dolayısıyla üreticimize aşırı kimyasal kullanmaması adına, mücadelede de başarıya ulaşması adına biz 3 defa bu uyarıyı yapıyoruz. Dolayısıyla burada 3 defa kimyasal kullanıyor vatandaşımız salkım güvesiyle mücadelede. Güzel bir uygulama, bu sene de 50 TL'ye çıkarıldı. Bu mücadelede ISONET L veya RAK 2 PRO dediğimiz şu anda 2 tane biyoteknik mücadele preparatı kullanılıyor. Şimdi, bu ne işe yarıyor? Şöyle: Bin dekar arazide salkım güvesiyle mücadelede bir defada kullanılan ilaçlı su miktarı 60 ton ile 100 ton arasında, ilaçlı su miktarı çünkü şu anda kullandığımız pülverizatörler asmanın fenolojik dönemine göre bazı zamanlarda 60 litre, bazı zamanlarda 100 litreye kadar çıkabiliyor ki vatandaşımız gerçekten salkımın illa ki tamamını ilaçlanmış görecektir, böyle bir algı var fakat bunu bir türlü minimize edemedik. İlaçlı su miktarını sürekli çok fazla kullanıyor. Dolayısıyla ISONET L eğer kullanılırsa, özellikle sadece bin dönüm arazide bu kullanılan 100 tonluk ilaçlı suyu kesiyoruz. İki üç sene içerisinde eradike oluyor yani salkım güvesi popülasyonu ekonomik zarar eşiğinin altına indiği için, bizim yıllarca üniversitelerde okuduğumuz salkım güvesi zararlısının mücadelesi sona erecek noktaya geliyor. Şimdi, Bakanlığımız bunu 50 TL yaptı, biz 13.500 dekarlık alanda bir proje yapmıştık, inşallah kabul edilir diye ümit ediyoruz; bunun tamamını biz... Çünkü bunun neyi var? "Tampon bölge" dediniz biraz önce Sayın Başkanım, bu tampon bölgede bazı üreticilerimiz bunu kullanmıyor çünkü çok bilgi kirliliği oluyor, bunu ilaç bayilerimiz veya diğer başka üreticiler kendi aralarında konuşurken biz ne kadarda onlara olumlu mesajlar versek de bunu kullanırken işte tampon bölgeler rahat bir şekilde uygulanmadığı veya sağlıklı, teknik talimatına uygun bir şekilde yapılmadığı için zaman zaman salkım güvesi kaçakları meydana geliyor. Bunu da başarısız bir uygulama zannediyor. Ancak bunun önüne geçebilmek için tamamını uygulamak gerekiyor yani alana bir bütün olarak bu uygulamayı başlatmak gerekiyor. Bu da başarıyı gerçekten yüzde 100'e çıkarıyor yani bu ISONET L veya RAK 2 PRO yani biyoteknik mücadele preparatının kullanılması gerekiyor, genişletilmesi gerekiyor. Bu 50 TL güzel bir yaklaşım, güzel bir destekleme. Bu daha da artırılırsa biz vatandaşımıza, hele hele bütün olarak bütün arazilerimize birden uygulama modellerini, projelerini Bakanlığımız kabul ederse biz bunda başarıya ulaşacağımızı ümit ediyoruz. Ki gerek sofralık üzüm analizlerinde gerek kuru üzüm analizlerinde -biraz önce Sayın Genel Müdürümüz bir şey telaffuz etti- 6 aktif madde; bunun 2 tanesi salkım güvesiyle mücadelede kullanılan aktif maddeler. Bu biyoteknik mücadele preparatını kullandığımız takdirde bu aktif madde sayısı otomatik olarak 3'e düşüyor yani bu da önemli bir kazanım olacak.

Öbür taraftan, biraz önce sayın vekilimiz gene bahsetti, şu anki pülverizatör, kalibrasyon -Genel Müdürümüz de onu not etti- inşallah onu uygulayacağız ancak son zamanlarda bizim bölgemizde de yaygınlaşan elektrostatik makineler var yani suya mıknatıs etkisiyle beraber çok mikron yani damlacık çapı çok küçültülerek yaprağın altına dahi -çünkü normalde asma yaprağı güneşe dönüktür- o mıknatıs etkisiyle yapışan bir alet, pülverizatör. Ki şöyle bir hesaplama yaptık biz: 40 dönüm yerde normal

bizim şu anki kullandığımız pülverizatörlerle 4 ton ilaçlı su kullanılıyor, 4 ton ilaçlı su. Ancak bu elektrostatik makineyle sadece 600 litre kullanıyoruz, sadece 600 litre. Yani başa dönecek olursak birim alana, 1 dekara 100 litre normal pülverizatörle ilaçlı suyu kullanırken elektrostatik makineyle 15 litre kullanıyoruz.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Fiyat farkı ne?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama kullanılan ilaç dozajı değişmiyor.

MANİSA ALAŞEHİR İLÇE GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ TARIK MEMİŞ - Ona geleceğim Sayın Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Dozaj azalıyor gibi bir algı oluşmasın.

MANİSA ALAŞEHİR İLÇE GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜR VEKİLİ TARIK MEMİŞ - Hayır, ona geleceğim.

İlaçlı su miktarı düştüğü için, evet, ilacı aynı kullanmak zorundayız çünkü ona uygun ilaçlar üretilmesi lazım, bunu biliyoruz ancak ilaçlı suyla beraber ilaç miktarı da düştüğü için -çünkü ilaçlı suyu az kullanıyoruz ve noktaya ilaçlama yapıyoruz yani mıknaş etkisiyle beraber altı ve üstü- artı eksi birbirini çekmesinden faydalanarak bizim göremediğimiz yerlerde bile ilaçlama yaptığı için dolayısıyla mücadelede daha az ilaçlı su kullanmış oluyoruz.

Burada Sayın Genel Müdürüm bir şeyden bahsetti, ofislerin önünü açtık, danışmanlık ofislerinin önünü açtık. Biz, şöyle bir hesaplama yaptık: 5 bin dekar arazide elektrostatik makine kullanıldığı takdirde -ki bunu firmalarla da görüştük- diyelim ki salkım güvesiyle mücadelede biz üç günlük süre tanıyoruz, bu üç günlük sürede 8 profesyonel kullanıcı bu elektrostatik makineyle 5 bin dönüm arazinin ilaçlamasını bitiriyor ki 5 bin dönüm arazide şu anda 200-250 tane normal pülverizatör çalışıyor. Eğer biz bu ofisleri daha fazla destekler veya daha fazla önünü açabilirsek, elektrostatik makine bu ofislerde profesyoneller tarafından kullanılırsa arazi parçaları bu kadar küçük olmasına rağmen, bu danışmanlık ve uygulama hizmetiyle beraber bizim aktif madde sayımız kendiliğinden düşecektir. Düşünün ISONET L kullandığımızı, çevre amaçlı tarımsal desteklemelerle biyolojik ve biyoteknik mücadele preparatlarının desteklendiğini, artık böyle ofislerimizle beraber profesyonel kullanıcılarla elektrostatik makinenin sahada sürekli ilaçlı mücadelesinin tek elden hizmetle satın alındığını düşünürsek ürünümüzü bütün ülkelere rahatlıkla satacağımızı ben ümit ediyorum. Yani o konuda kesinlikle kendimize güveniyoruz ve bu konuda biz gerekli çalışmalarımızı yaptık ancak Bakanlığımızdan veya sizlerden bu konuda destek görürsek inşallah bunun arkasını getiririz diye ümit ediyoruz.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Sındır'ın bir katkısı olacak.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – O elektrostatik makineler bir elektro yüklemesiyle ilacın “dirift”le sürüklenmesini önleyip bitkiye yapışmasını -artı eksi kutup çekilmesiyle- sağlıyor, katılıyorum Sayın Müdürüme.

Ben bir öneride bulunmak istiyorum.

Sayın Başkan, önce, bir daha toplantımız olacak mı, onu sormak istiyorum.

BAŞKAN – İsterseniz onun detaylarını vereyim size.

Arkadaşlar, bu toplantıyla bu tür toplantıların hemen hemen sonuna gelmiş bulunmaktayız fakat önümüzdeki hafta seyahat düşünüyorduk. Uzman arkadaşlarımız, önümüzdeki hafta içinde 2 tane komisyonun seyahatinin olduğunu ve bu 2 komisyona yapılan tahsisler nedeniyle hem araçta hem şeyde...23'ü cuma dâhil olmak üzere... Bu ay içerisinde -23, 24, 25 hatta pazartesi de ilave edebiliriz belki, 26'sı- yerinde inceleme adına İzmir, Manisa, Denizli tarafına gidebiliriz. Programlarımızı da isterseniz bu şekilde bir gözden geçirin çünkü süremiz azalıyor.

CELİL GÖÇER (Tokat) – Kısa bir süre olmaz mı Başkanım?

BAŞKAN - 10 Mayıs itibarıyla bitiyor süremiz yani mart, nisan ayı içerisinde...

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Ek süre dâhil mi?

BAŞKAN - Ek süre dâhil.

Neyse, şimdilik 23'üne göre bir planlamayı yapın. Manisa'yı en azından... Başka yerden de başlarsak yanlış anlaşılır “Üzümün başkenti Türkiye’de Manisa.” diyoruz, Manisa’dan önce Kalecik’e filan gidecek olursak da sanki amacından biraz sapmış gibi olur diye düşünüyorum, tıpkı üretici birliklerinde olduğu gibi.

Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben neden sorduğumu söyleyeceğim.

Şimdi, bir 2014/20 sayılı Başbakanlık Genelgesi var. Gıda ve Tarım Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi. Bu Komite, Bakanlık Müsteşarlığı başkanlığında Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının müsteşarları, Hazine Müsteşarı, Merkez Bankası Başkanı ve Türkiye İstatistik Kurumu Başkanından oluşan bir komite. Bakanlığa da bir görev verilmiş, 2014/20 sayılı Başbakanlık Genelgesi’yle. Bu, gıda ve tarım ürünlerinin kısa ve uzun vadeli arz-talep, ihracat-ithalat ve üretim-tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi, gerekli görülmesi hâlinde de alınacak tedbirlere uygulanacak politikalara ilişkin önerilerin görüşülmesi için oluşturulmuş bir komite ve “Üç ayda bir toplanır.” diye de hükmü var genelgenin. Şimdi, bu komitenin bir üyesi, Bakanlığınızın Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, yetkili kim varsa kendilerinden, bu genelge sonrası bugüne kadar yapılan çalışmalar, özellikle üzüm sektörü, kuru üzüm, işte, sofralık üzüm veya şarap sektöründeki piyasa izleme konusunda, değerlendirme konusunda bu bahsettiğimiz amaca yönelik yapılan çalışmalar nedir, bunları öğrensek, bilsek bir faydası olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK - Sayın Başkanım, o genelgede bir değişiklik oldu, o genelge değişti. Şu an bu genelgede bahsedilen komite Merkez Bankasının başkanlığında, bizim de Müsteşarımızın içinde bulunduğu...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ne zaman değişti?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK - 2016 olabilir. Yani o değişti, tarihini tam, net bilmiyorum. Sayın Mehmet Şimşek Bey’in başkanlığında, gene o müsteşarın, bakanlığının olduğu bir üst kurul var, Merkez Bankasının sekreteryasına yönelik çalışma var. Başkanlık bizde değil, onu arz edeyim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi efendim, bir dakika şimdi, izin verirsiniz...

Bir komite kurulmuş Başbakanlık genelgesiyle. Genelge burada. Başka bir şey söylemiyorum. Bu genelgenin...

BAŞKAN - 2014 tarihli değil mi? Sizdeki 2014 değil mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 2014/20.

Şunu okuyacağım, ikinci paragrafı: “Bu çerçevede ülkemizde, gıda ve tarım ürünlerinin; kısa ve uzun vadeli arz- talep, ihracat- ithalat ve üretim-tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi, gerekli görülmesi halinde, alınacak tedbirlere ve uygulanacak politikalara ilişkin önerilerde bulunulması amacıyla ‘Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi’ kurulması uygun görülmüştür.” diyor ve devamı var ve bununla ilgili Bakanlık bünyesinde...

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – O enflasyonla ilgili bir şey, para politikalarıyla ilgili.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İşte zaten biz de onu konuşuyoruz. Fiyat niye 1.700 lira? İç ve dış piyasadaki fiyat değil mi?

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) - Tüketici Fiyat Endeksi’ne etkisi o. Tamamıyla para politikası...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Peki, bir dakika, özür dilerim, yani o kadar basite indirgiyorsunuz ki...

BAŞKAN – Arkadaşlarımız bir sorsunlar. Var mı öyle bir...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının bu konudaki ilgili bir koordinasyon biriminin oluşturulmasına yönelik 2015 yılındaki Mehdi Eker’in başkanlığı döneminde hazırlanmış bir de yönerge var, “Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Koordinasyon Birimi Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge.” Yani bütün bu mevzuat ortada. Şimdi ne dersiniz deyin, fiyatsa fiyat, hangi fiyatsa hangi fiyat, enflasyona etkisi neyse ne. Yani sonuçta piyasayı izleyin diyor, denetleyin diyor ve bu sorunları ortaya koyun diyor. Ben de bunu merak ediyorum. Merkez Bankasının bünyesine alındıysa neden alındı?

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Bizimle hiç ilgisi yok, boşuna akıntıya kürek çekiyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – 27 Aralık 2016 tarihinde Merkez Bankasına geçmiş orası.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Amaç değişmiş mi değişmemiş mi?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Amaç değişmemiş, yok. Sekreteryası Merkez Bankasında.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Bir şey söyleyeyim. Sayın Sarıbal, sizde bu il müdürlüğümüzün yazdığı şey var mı? Sayfa 5’i açarsanız -bütün arkadaşlarımızın dikkatine sunmak için söylüyorum- benim söylemek istediğim şuydu Sayın Sındır: Bakın, 182 bin ton üzüm ihraç etmişiz, 453 milyon dolar -küsüratı var, söylemiyorum- ülkeye para girmiş ihracattan. Fiyat da 2.500 dolar civarında. 183 bini yuvarlayarak söylüyorum, 182.600 ton arz...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 2,48... Ton fiyatı o.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Tona çevirirsiniz...

BAŞKAN – Tona çevirerek söylüyorum yani 2.500... Yuvarlayarak söylememin sebebi şu Sayın Tanrikulu: 182 bin ton sattığımızda 453 milyon lira almışız fakat 255 bin ton ihraç etmişiz, yaklaşık 70 bin ton ve sonra 270 bin ton ihraç etmişiz, orada da 90 bin ton; elde ettiğimiz rakam 180 bin tonun

rakamına ulaşmamış. Döviz cinsinden söylüyorum. Arz-talep dengesini kurmazsak daha az ürün sattığınız hâlde daha yüksek para tahsil edebilirken ya da alabilirken, ülkeye döviz girdisi sağlayabilirken piyasaya müdahale etme imkânınız olmadığı dönemlerde ya da piyasayı genişletmediğiniz dönemde, arz fazlası yaşadığınız dönemlerde daha çok ton satmanıza rağmen döviz girdiniz daha aşağılarda kalabiliyor. Ben buna çözüm bulalım, bu girdiyi daha fazla artıralım gayreti içerisindeyim. Varsa bununla ilgili arkadaşlarımızın veya bizlerin önerileri...

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Yaş üzüm satacaksınız.

BAŞKAN – Yaş üzüm... Mesela birliğin bizden talebi şudur: Yaş üzüm ihracatını artırın, kuru üzüm arzını azaltın veya alternatif ürüne yönelimi destekleyin primlerle.

Benim söylemek istediğim buydu. Bununla ilgili de eğer söyleyecek bir şeyiniz varsa bunu da söylemiş olayım.

Sayın Sarıbal, buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, son söylediğinizden hareketle şunu söylemek isterim: Yine dönüp dolaşıp hakikaten bir planlama meselesine geliyoruz. Siz planlamanızı yaparsınız, yıllık üretiminizi belirlersiniz, biraz önce söylediğim gibi, ihracata ya da iç piyasaya dönük olarak, olası dışarıda bizimle rekabet eden ülkeleri, dünyayı üretim durumlarına göre, üretim maliyetlerine göre, iklim ve çevre koşullarına göre tahlil edersiniz, ondan sonra eğer çiftiği zarara uğratan bir durum varsa da devlet eliyle çeşitli kurumlarla -kurumun önemi yok- müdahale eder, bu sistemi ayakta tutarsınız. Dünyada başka bir model de yok zaten. Ben bilmiyorum, varsa siz söyleyin arkadaşlar.

Sadece uyarı anlamında da şunu söylemek isterim: Bu elektrostatik ilaç makinelerinden bende 2 tane var, armutta ve ayvada kullanıyorum. Biliniz diye söylüyorum, insektisit mücadelesinde başarı çok iyi ama mesela kara lekede, size karşılık gelecek olan kurşuni küf, külleme, mildiyöde çok dikkat edin. Bu 60 litre/dekarla bu işleri çözemeyebilirsiniz. Hani kurumsal bir temsilciliğiniz var... Çünkü böyle oluyor, bunu ben yaşıyorum, tarım ilçeye de ilişkilerim çok çok iyi, hepsi arkadaşlarım bir kere. Yaptığınız çalışmalar için de teşekkür ediyorum. O yüzden buna çok dikkat edin. Makineler alternatifli yani dekar başına suyu artırabiliyorsunuz. Çünkü bir dekar üzerinden ilaç miktarı var, bir de 100 litre suya önerilen ilaç miktarı var. Siz 600 litreyle 10 dekar ilaçladığınız zaman dekar başı maliyeti o 600 litrelik suya koymaya mecbursunuz. 600 litrelik suya koyduğunuz zaman onun kaplama meselesi falan gündeme gelecektir. O yüzden biraz hani dikkat çekmek istedim, onu söylemek istedim.

Başkanım, son sözüm de size dair. “Biz ağaç kovduğundan gelmedik.” dediniz. Elbette, biz de ağaç kovduğundan gelmedik ama ağaç kovukları da yabana atılacak gibi değildir, bu coğrafyada birçok insanın hayatını kurtarmışlardır, birçok canlının da yaşama alanı olmuşlardır. Ağaç kovuğuna saygı duyarak söylemek isterim.

Bir de bürokratları eleştirerek... Biz bürokratları kesinlikle eleştirmeyiz. Eğer bürokratlar hata yapıyorlarsa siyasal iktidarın onları yönlendirenler nedendir. O yüzden onları da tenzih ediyorum. Sadece yeri geldi diye söyledim Sevgili Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bunu sataşma kabul etmiyorum.

Arkadaşlar, bu işin lezzeti burada. Her birinizle ayrı bir muhabbetim var hakikaten. Samimiyetle söylüyorum, Kamil Bey’in bulunmadığı ortamlarda da söylediğim, ifade ettiğim şeylerdir nezaketi ve zarafeti hususu. Zaman zaman da birlikte yolculuk yaparız, dostluğumuz ayrı ama ara sıra birbirimize takılacağız, birbirimizi incitmeden tabii bunu yapacağız. Bu, Sayın Gaytancıoğlu’nu sevmediğim anlamına gelmez. En rijit bulduğum da Sayın Sarıbal’dır ki onunla da iyi görüşüyoruz.

Buyurun.

MANİSA SALİHLİ İLÇE GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ ZİRAAT MÜHENDİSİ GÜLTEKİN AYDOĞUŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben Salihli Tarım İlçe Müdürlüğünde Ziraat Mühendisi olarak görev yapıyorum. Çalıştığımız birimde, bağ hastalıkları ve bağcılık biriminde ayrıca tohum kontrolörü ve bitki pasaportu olarak da görev yapıyoruz.

Benim değinmek istediğim konu, Sayın İl Müdürümüz az önce size sunumunda bahsetti, ülkemizdeki bağ fidanı üretiminin yaklaşık yüzde 80’ini Manisa ilimizde yapılmakta. Bunun da yüzde 50’ye yakını Salihli ilçesinde yapılmakta. 2015-2106 yıllarında ilçemizde sertifikalı fidana başvuru yaklaşık 2-2,5 milyon arasındayken 2017 yılında sadece 500 bin adet sertifikaya başvuru yapıldı. Yani buradaki üretim yine devam etti fakat merdiven altı üretime yöneldi.

Sertifikalı fidanda bir teknik açıklamada bulunmak istiyorum. Sınıflandırmada ön temel, temel, sertifikalı ve standart olarak sınıflandırılmakta. Genelde şu anda ülkemizdeki fidanların çoğu standart sertifikalı. Bunun bir üst kademesi olan sertifikalı sınıfı... Biz özellikle sunumumuzda onu belirtmek istemiştik. Standart sertifikalarda sadece “agrobacterium vitis” analizi yapılırken sertifikalı sınıfına, bir üst kademeye çıktığımızda, müdürümüzün bahsettiği gibi, diğer hastalık ve zararlıların da kontrolleri yapılmakta. Sonuçta üreticiye daha sağlıklı ve güvenilir fidan temini sağlanmış oluyor.

Bizim burada dikkat etmeye çalıştığımız husus şu: Mutlaka her fidanın belirli bir maliyeti var, belirli bir sertifika maliyeti var. Sonuçta bir analizin ücreti 230 TL civarında. Bu da üreticiye yaklaşık 50 kuruş civarında bir sertifika maliyeti getiriyor. Bizim burada dikkatinizi çekmeye çalıştığımız konu da şu: Sertifikalı fidana olan destekleme kaldırılınca ister istemez şu anda merdiven altı kaçak fidan üretimine doğru kayma oldu. Bizim bu dönemde, standarttan ziyade sertifikalı sınıfına destekleme verilerek gelecekte, üç, beş veya on sene sonra daha büyük sıkıntılar yaşamama adına önlem alınması yönünde böyle bir tepkimiz oldu. Bu konuda teknik ziraat boyutunda açıklama yapma gereği hissettim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

Arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

Uzmanımız Fatih Bey’in babası yoğun bakıma kaldırılmış, şimdi söyledi. Kendisi bir iki gün izinli olacak. Önümüzdeki hafta herhangi bir toplantı gözüküyor. Yine kendisiyle de istişare edeceğiz. Dualarımızı göndereceğiz inşallah Fatih Bey’e ve babasına.

Önümüzdeki hafta bir toplantı düşünmüyoruz demiştik. Toplantı olacak olursa da ondan sonraki hafta içerisinde yine uzmanımız bizi bilgilendirecek WhatsApp’tan, odalarımıza da yazılar göndererek bizi haberdar edecek.

Evet, şimdilik konuşulacak veya görüşülecek başka mevzu bulunmadığından toplantımızı kapatıyorum.

Hepinize hayırlı günler diliyorum.

Kapanma Saati: 13.40